

Bruxelles, 18. travnja 2024.
(OR. en)

8580/24

Međuinstitucijski predmet:
2016/0223(COD)

CODEC 1013
ASILE 49
PE 80

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite i o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ od 25. studenoga 2003. o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravištem – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Bruxelles, 10. i 11. travnja 2024.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i Zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljen je niz neformalnih kontakata između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije u cilju postizanja dogovora o ovom predmetu u prvom čitanju.

U tom je kontekstu predsjednik Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE) Juan Fernando LÓPEZ AGUILAR (S&D, ES) u ime Odbora LIBE predstavio kompromisni amandman (amandman br. 178) na navedeni prijedlog uredbe, za koji je Tanja FAJON (S&D, SI) izradila nacrt izvješća. O tom je amandmanu postignut dogovor tijekom navedenih neformalnih kontakata. Uz navedeno, klub zastupnika ID-a podnio je 11 amandmana (amandmani 179 – 190).

¹ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

II. GLASOVANJE

Na plenarnoj sjednici 10. travnja 2024. glasovanjem je usvojen kompromisni amandman (amandman br. 178) na navedeni prijedlog uredbe. Drugi amandmani nisu usvojeni. Tako izmijenjeni prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju, koje je sadržano u njegovoj zakonodavnoj rezoluciji iz Priloga ovom dokumentu².

Stajalište Parlamenta odražava prethodni dogovor institucija. Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² Verzija stajališta Parlamenta iz zakonodavne rezolucije označena je kako bi se obilježile izmjene nastale na temelju amandmana na prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Simbolom „■” označen je izbrisani tekst.

P9_TA(2024)0185

Standardi za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 10. travnja 2024. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite i o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ od 25. studenoga 2003. o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravištem (COM(2016)0466 – C8-0324/2016 – 2016/0223(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament

- uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Parlamentu i Vijeću (COM(2016)0466),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2., članak 78. stavak 2. točke (a) i (b) i članak 79. stavak 2. točku (a) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C8-0324/2016),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 14. prosinca 2016.¹,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 8. veljače 2017.²,
 - uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 74. stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 8. veljače 2024. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A8-0245/2017),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
 2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;

¹ SL C 75, 10.3.2017., str. 97.

² SL C 207, 30.6.2017., str. 67.

3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 10. travnja 2024. radi donošenja Uredbe (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, za jedinstveni status za izbjeglice ili za osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu i za sadržaj odobrene zaštite, o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ  i stavljanju izvan snage Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 78. stavak 2. točke (a) i (b) te članak 79. stavak 2. točku (a),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom³,

¹ SL C 75, 10.3.2017., str. 97.

² SL C 207, 30.6.2017., str. 67.

³ Stajalište Europskog parlamenta od 10. travnja 2024.

budući da:

- (1) U Direktivi 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁴ izvršen je niz značajnih izmjena. Kako bi se osigurala usklađenost i veća konvergencija odluka o azilu te u pogledu sadržaja međunarodne zaštite radi smanjenja poticaja za kretanje unutar *Unije, kako bi se potaknulo korisnike međunarodne zaštite da ostanu u državi članici koja im je odobrila zaštitu* i osiguralo jednako postupanje s korisnicima međunarodne zaštite, tu bi direktivu trebalo staviti izvan snage i zamijeniti Uredbom.
- (2) Zajednička politika azila, uključujući zajednički europski sustav azila (CEAS) koji se temelji na potpunoj i sveobuhvatnoj primjeni Ženevske konvencije o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951. kako je dopunjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967. („Ženevska konvencija“), sastavni je dio cilja Unije da postupno uspostavi područje slobode, sigurnosti i pravde otvoreno za one koje su okolnosti prisilile na zakonito traženje zaštite u Uniji. Takva bi se politika trebala voditi načelom solidarnosti i poštene podjele odgovornosti među državama članicama, što obuhvaća i financijske aspekte. *Ženevska konvencija okosnica je međunarodnog pravnog režima za zaštitu izbjeglica.*

⁴ Direktiva 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva za ostvarivanje međunarodne zaštite, za jedinstveni status izbjeglica ili osoba koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite (SL L 337, 20.12.2011., str. 9.).

- (3) CEAS se temelji na zajedničkim standardima za postupke azila, priznavanje i zaštitu koja se pruža na razini Unije, uvjete prihvata i sustav za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Bez obzira na postignuti napredak u progresivnom razvoju CEAS-a, i dalje postoje znatne nejednakosti između država članica u pogledu postupaka koji se provode, stopa priznavanja, vrste odobrene zaštite, razine materijalnih uvjeta prihvata i povlastica koje se odobravaju tražiteljima međunarodne zaštite i korisnicima međunarodne zaštite. Spomenute razlike ***mogle bi dovesti do*** sekundarnog kretanja te ugroziti cilj osiguravanja jednakog postupanja prema svim podnositeljima zahtjeva bez obzira na to gdje su u Uniji podnijeli zahtjev.
- (4) Komisija je u svojoj Komunikaciji od 6. travnja 2016. naslovljenoj „Prema reformi zajedničkog europskog sustava azila i proširivanju zakonitih mogućnosti za dolazak u Europu” utvrdila mogućnosti za poboljšanje CEAS-a koje uključuju uspostavljanje održivog i pravednog sustava za utvrđivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, jačanje sustava Eurodac, postizanje veće usklađenosti u sustavu azila Unije i sprječavanje sekundarnih kretanja unutar Unije te ***preobrazbu*** Europskog ***potpornog ureda*** za azil u agenciju. Ta je komunikacija u skladu s pozivima Europskog vijeća od 18. i 19. veljače 2016. da se napravi iskorak prema reformi postojećeg okvira Unije kako bi se osigurala humana i učinkovita politika azila. ■

- (5) *S obzirom na to da se u članku 78. stavku 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) poziva na jedinstven status azila* i dobro funkcioniranje CEAS-a, ■ trebalo bi postići znatan napredak u pogledu konvergencije nacionalnih sustava azila, posebno uzimajući u obzir različite stope priznavanja i vrste statusa zaštite u državama članicama. *Nadalje*, trebalo bi detaljnije razjasniti i uskladiti prava koja se odobravaju korisnicima međunarodne zaštite.
- (6) Uredba je stoga potrebna kako bi se osigurala dosljednija razina usklađenosti diljem Unije i pružio viši stupanj pravne sigurnosti i transparentnosti.
- (7) Glavni je cilj ove Uredbe, s jedne strane, osigurati da države članice primjenjuju zajedničke kriterije za utvrđivanje osoba kojima je zaista potrebna međunarodna zaštita i, s druge strane, osigurati da minimalna razina prava bude dostupna *korisnicima međunarodne zaštite* u svim državama članicama.

- (8) Daljnje usklađivanje pravila o priznavanju i sadržaju statusa izbjeglice i statusa supsidijarne zaštite trebalo bi pomoći u ograničavanju sekundarnog kretanja tražitelja međunarodne zaštite i korisnika međunarodne zaštite između država članica **■** .
- (9) Međunarodnu zaštitu trebalo bi odobravati *državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe i koji ispunjavaju uvjete za međunarodnu zaštitu. Međunarodnu zaštitu ne bi trebalo odobravati državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva koji nisu obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe. Nacionalni humanitarni statusi, **■** ako se odobre, ne bi smjeli* dovoditi do zabune i miješanja sa statusom međunarodne zaštite.
- (10) **■** Odredbe ove Uredbe o sadržaju međunarodne zaštite **■** , uključujući pravila za odvratanje od sekundarnih kretanja, *trebale bi se primjenjivati na osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita nakon pozitivnog zaključka postupka preseljenja ili humanitarnog prihvata u skladu s Uredbom (EU) .../... Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁺.*

⁵ Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uspostavi okvira Unije za preseljenje i humanitarni prihvati i izmjeni Uredbe (EU) 2021/1147 (SL L, ..., ELI: ...).

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 18/24 (2016/0225(COD)), a u bilješku umetnuti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.

- (11) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja“) i ***Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP)***. Ovom se Uredbom posebno nastoji osigurati puno poštovanje ljudskog dostojanstva i pravo na azil tražitelja azila i članova njihovih obitelji koji ih prate te promicati primjenu odredaba Povelje u pogledu ljudskog dostojanstva, poštovanja privatnog i obiteljskog života, slobode izražavanja i informiranja, prava na obrazovanje, slobode izbora zanimanja i prava na rad, slobode poduzetništva, prava na azil, ***zaštite u slučaju udaljavanja, protjerivanja ili izručenja, jednakosti pred zakonom***, nediskriminacije, prava djeteta i prava koja se odnose na socijalnu sigurnost, socijalnu pomoć i zdravstvenu zaštitu. Te bi odredbe stoga trebalo na odgovarajući način provesti.
- (12) U pogledu postupanja s osobama koje su obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe, države članice obvezane su instrumentima međunarodnog prava čije su stranke, uključujući posebno one koji zabranjuju diskriminaciju.

- (13) Sredstva Fonda za azil, migracije i **integraciju**, uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća⁶, trebalo bi koristiti za pružanje odgovarajuće podrške državama članicama u njihovim nastojanjima da provedu standarde utvrđene u ovoj Uredbi, osobito onih država članica koje su suočene s posebnim i nerazmjernim pritiskom na svoje sustave azila zbog svoje geografske ili demografske situacije. ***Iako bi trebalo poštovati opće načelo zabrane dvostrukog financiranja, države članice trebale bi u potpunosti i na svim razinama upravljanja iskoristiti mogućnosti koje se nude u okviru fondova koji nisu izravno povezani s politikom azila i migracije, no koji se mogu iskoristiti za financiranje aktivnosti u tom području.***

⁶ Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju (SL L 251, 15.7.2021., str. 1.).

- (14) Agencija Europske unije za azil, *osnovana Uredbom (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća*⁷ („Agencija za azil”) trebala bi pružati odgovarajuću podršku u primjeni ove Uredbe, posebno osiguravanjem, **na zahtjev predmetne države članice ili uz njezinu suglasnost**, stručnjaka za pomoć nadležnim tijelima države članice pri zaprimanju, registriranju i razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu te pružanjem ažuriranih informacija o trećim zemljama, među ostalim informacija o zemlji podrijetla, te ostalih relevantnih smjernica i alata. Pri primjeni ove Uredbe, nadležna tijela država članica trebala bi uzeti u obzir operativne standarde, **pokazatelje**, smjernice i najbolje prakse koje razvila Agencija za azil. Pri procjeni zahtjeva za međunarodnu zaštitu, **ne dovodeći u pitanje pojedinačnu prirodu tih procjena**, tijela država članica trebala bi uzeti u obzir informacije, izvješća, zajedničku analizu o stanju u zemljama podrijetla i **smjernice** koje su Agencija za azil i europske mreže za informacije o **trećim** zemljama izradile na razini Unije u skladu s Uredbom (EU) 2021/2303.

⁷ *Uredba (EU) 2021/2303 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2021. o Agenciji Europske unije za azil i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 439/2010 (SL L 468, 30.12.2021., str. 1.).*

- (15) Pri primjeni ove Uredbe prvenstveno se treba uzeti u obzir najbolji interes djeteta u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta iz 1989. godine. Pri procjeni najboljeg interesa djeteta, tijela država članica trebala bi posebno uzeti u obzir načelo jedinstva obitelji te dobrobit i socijalni razvoj maloljetnika, **jezične vještine**, zaštitu i sigurnost te mišljenja tog maloljetnika, vodeći računa o njegovoj dobi i zrelosti.
- (16) *U cilju zaštite najboljeg interesa djeteta i njegove opće dobrobiti te radi poticanja kontinuiteta u pružanju pomoći i zastupanju maloljetnikâ bez pratnje, države članice trebale bi nastojati osigurati, u mjeri u kojoj je to moguće, da ista fizička osoba kontinuirano bude odgovorna za maloljetnika bez pratnje, među ostalim i tijekom postupka azila i nakon odobravanja međunarodne zaštite.*
- (17) *Odraslo dijete trebalo bi se smatrati uzdržavanom osobom, na temelju pojedinačne procjene, samo u okolnostima kada se to dijete ne može samo uzdržavati zbog fizičkih ili duševnih poteškoća povezanih s ozbiljnom trajnom bolešću ili teškim invaliditetom.*

- (18) *Odredbama o jedinstvu obitelji iz ove Uredbe ne dovode se u pitanje vrijednosti i načela koja priznaju države članice. U slučaju poligamnog braka, svaka država članica odlučuje želi li primijeniti odredbe o jedinstvu obitelji na poligamna kućanstva, uključujući maloljetnu djecu korisnika međunarodne zaštite s nekim drugim supružnikom.*
- (19) *Primjena odredbi o jedinstvu obitelji uvijek bi se trebala temeljiti na stvarnim obiteljskim odnosima i ne bi smjela obuhvaćati prisilne brakove niti brakove ili izvanbračne zajednice koji su ugovoreni samo kako bi se predmetnoj osobi omogućio ulazak u države članice ili boravak u njima. Kako bi se izbjegla diskriminacija članova obitelji na temelju mjesta osnivanja obitelji, pojam obitelji trebao bi uključivati i obitelji koje su osnovane izvan zemlje podrijetla, ali prije njihova dolaska na područje Unije.*

- (20) *Ako država članica, u svrhu jedinstva obitelji, odluči da je u najboljem interesu maloljetnika koji je u braku da bude sa svojim roditeljima, njegov bračni drug ne bi trebao imati bilo kakva prava na boravak temeljem braka u okviru ove Uredbe.*
- (21) Ova Uredba ne dovodi u pitanje Protokol br. 24 o azilu za državljane država članica Europske unije koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji (UEU) i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije.
- (22) Priznanje statusa izbjeglice deklaratorni je čin.
- (23) Konzultacije s Visokim povjerenikom za izbjeglice Ujedinjenih naroda (UNHCR) mogle bi pružiti vrijedne smjernice tijelima država članica prilikom utvrđivanja toga je li tražitelj izbjeglica u smislu članka 1. Ženevske konvencije.

- (24) *Pri razmatranju imaju li tražitelji osnovani strah od proganjanja ili su izloženi stvarnom riziku od ozbiljne nepravde te je li država ili znatan dio njezina državnog područja pod kontrolom stabilnih, etabliranih nedržavnih tijela, uključujući međunarodnih organizacija, koje pružaju zaštitu, kao i pri procjeni toga imaju li tražitelji međunarodne zaštite pristup zaštiti od proganjanja ili ozbiljne nepravde u dijelu zemlje podrijetla koji je različit od mjesta njihova podrijetla („mogućnost zaštite unutar države”), tijelo odlučivanja u obzir uzima, između ostalog, relevantne opće informacije i preporuke koje izdaje UNHCR.*
- (25) Trebalo bi utvrditi standarde za definiciju izbjegličkog statusa i njegov sadržaj kako bi se nadležnim tijelima država članica pomoglo u primjeni Ženevske konvencije.

- (26) Potrebno je uvesti zajedničke kriterije za priznavanje statusa izbjeglica u smislu članka 1. Ženevske konvencije tražiteljima azila.
- (27) *Ako jedan ili više posebnih aspekata izjava tražitelja nije potkrijepljen dokumentima ili drugim dokazima, tražitelju bi se trebalo vjerovati ako je uložio stvarni napor da dokaže osnovanost potrebe za međunarodnom zaštitom i podnio sve relevantne elemente kojima raspolaže te dao zadovoljavajuća objašnjenja u pogledu nedostatka ostalih relevantnih elemenata, ako je utvrđeno da su njegove izjave koherentne i vjerojatne te ako je utvrđena opća vjerodostojnost uzimajući u obzir trenutak u kojem je tražitelj zatražio međunarodnu zaštitu i, po potrebi, razloge zbog kojih nije ranije zatražio međunarodnu zaštitu.*
- (28) *Tijelo odlučivanja ne bi smjelo smatrati da tražitelj nije vjerodostojan samo zbog toga što se nije pozvao na svoju seksualnu orijentaciju prvi put kada mu je pružena mogućnost da iznese osnovu za proganjanje, osim ako je očito da je isključiva namjera tražitelja odgoditi ili onemogućiti izvršenje odluke koja bi rezultirala njegovim vraćanjem.*

- (29) *Uvjerenja, vjerovanja ili orijentacije tražitelja zbog kojih dolazi do aktivnosti koje bi mogle biti temelj za osnovani strah od proganjanja ili stvarni rizik od ozbiljne nepravde trebalo bi uzeti u obzir čak i ako su bili u potpunosti ili djelomice skrivani dok je tražitelj bio u zemlji podrijetla.*
- (30) *Ako tražitelj nije dostupan tijekom postupka zbog okolnosti koje su izvan njegove kontrole, primjenjuju se relevantne odredbe i relevantne zaštitne mjere utvrđene u Uredbi (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća⁸⁺, Uredbi (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća⁹⁺⁺ i Direktivi (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰⁺⁺⁺.*
- (31) Posebno je potrebno uvesti zajedničke koncepte u pogledu potrebe za zaštitom koja nastaje na licu mjesta (sur place), izvora opasnosti i zaštite, zaštite unutar države i proganjanja, uključujući razloge proganjanja.

⁸ Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o upravljanju azilom i migracijama, o izmjeni uredbi (EU) 2021/1147 i (EU) 2021/1060 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 604/2013 (SL L, ..., ELI: ...).

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)), a u bilješku umetnuti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.

⁹ Uredba (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o uspostavi zajedničkog postupka za međunarodnu zaštitu u Uniji i stavljanju izvan snage Direktive 2013/32/EU (SL L, ..., ELI: ...).

⁺⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)), a u bilješku umetnuti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu uredbu.

¹⁰ Direktiva (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o utvrđivanju standarda za prihvrat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu (SL L, ..., ELI: ...).

⁺⁺⁺ SL: molimo tekst umetnuti broj Direktive iz dokumenta PE-CONS br.69/23 (2016/0222(COD)), a u bilješku umetnuti broj, datum, naslov, upućivanje na SL i ELI za tu Direktivu.

(32) Zaštitu mogu pružiti ■ država ili pak *stabilna, etablirana nedržavna tijela*, uključujući ■ međunarodne organizacije, *koji kontroliraju državu ili znatan dio njezina državnog područja* i ispunjavaju uvjete utvrđene u ovoj *Uredbi, pod uvjetom da su u mogućnosti i da žele pružiti zaštitu*. Takva zaštita bi trebala biti djelotvorna i trajna.

(33) *Ako država ili državni predstavnici nisu počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde, tijelo odlučivanja trebalo bi razmotriti, u sklopu procjene zahtjeva za međunarodnu zaštitu, postoji li mogućnost zaštite unutar države nakon što se utvrdi da bi se kvalifikacijski kriteriji utvrđeni u ovoj Uredbi inače primjenjivali na tražitelja.*

Mogućnost zaštite unutar zemlje od proganjanja ili ozbiljne nepravde tražiteljima trebala bi biti stvarno dostupna u dijelu zemlje podrijetla u koji oni mogu sigurno i zakonito doputovati, kojemu mogu pristupiti te za koji se može opravdano očekivati da će se u njemu nastaniti. ■ Teret dokazivanja dostupnosti mogućnosti zaštite unutar države počiva na tijelu odlučivanja. *U slučajevima u kojima tijelo odlučivanja dokaže da postoji mogućnost zaštite unutar države, tražitelji trebali bi imati pravo podnijeti dokaze i elemente koji su im na raspolaganju.*

- (34) *Kada tijelo odlučivanja razmatra može li se opravdano očekivati da se tražitelj nastani u drugom dijelu svoje zemlje podrijetla, trebalo bi također voditi računa o tome hoće li tražitelj moći zadovoljiti svoje osnovne potrebe u pogledu pristupa hrani, higijeni i skloništu u kontekstu lokalnih okolnosti u njihovoj zemlji podrijetla.*
- (35) Ako su država ili državni predstavnici počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde trebala bi postojati pretpostavka da tražitelju nije dostupna djelotvorna zaštita, *a tijelo odlučivanja ne treba razmatrati postoji li mogućnost zaštite unutar države. Tijelo odlučivanja trebalo bi moći razmotriti postoji li mogućnost zaštite unutar države samo ako je jasno utvrđeno da rizik od proganjanja ili ozbiljne nepravde potječe od subjekta čija je moć očito ograničena na određeno zemljopisno područje ili ako sama država ima kontrolu samo nad pojedinim dijelovima dotične zemlje.*

- (36) *Pri procjeni zahtjeva za zaštitu na licu mjesta (sur place), činjenica da je rizik od proganjanja ili ozbiljne nepravde utemeljen na okolnostima koje ne predstavljaju izražavanje ili nastavak uvjerenja ili orijentacija koje je tražitelj imao u zemlji podrijetla mogla bi poslužiti kao pokazatelj da je jedina ili glavna svrha tražitelja bila stvoriti uvjete potrebne za traženje međunarodne zaštite.*
- (37) *Ovisno o okolnostima, djela proganjanja koja su specifično povezana sa spolom ili djecom mogu, među ostalim, uključivati novačenje maloljetnika, genitalno sakaćenje, prisilan brak, trgovinu djecom i dječji rad te trgovinu ljudima radi seksualnog iskorištavanja.*
- (38) *Djela proganjanja mogu biti u obliku nerazmjernog ili diskriminirajućeg kaznenog progona ili kažnjavanja. Takav nerazmjerni ili diskriminirajući kazneni progon ili kažnjavanje mogu nastati, među ostalim, u situacijama kada tražitelj odbije služiti vojnu službu iz moralnih, vjerskih ili političkih razloga, zbog pripadnosti određenoj etničkoj skupini ili zbog toga što ima određeno državljanstvo.*

- (39) Jedan od uvjeta za kvalifikaciju za status izbjeglice u smislu članka 1. točke (A) Ženevske konvencije je postojanje uzročno-posljedične veze između razloga proganjanja, odnosno rase, religije **ili vjerovanja**, nacionalnosti, političkog uvjerenja ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini te djela proganjanja ili izostanka zaštite protiv takvih radnji.
- (40) Jednako je potrebno uvesti zajednički koncept osnove proganjanja „pripadnost određenoj društvenoj skupini”. U mjeri u kojoj su ona povezana s osnovanim strahom tražitelja od proganjanja, za potrebe definiranja određene društvene skupine u obzir bi trebalo uzeti pitanja koja nastaju na temelju **seksualne orijentacije ili** spola tražitelja, uključujući rodni identitet **i rodno izražavanje**, a koja bi mogla biti povezana s određenim pravnim tradicijama i običajima, koji dovode do, primjerice, genitalnog sakaćenja, prisilne sterilizacije ili prisilnog pobačaja. ***Ovisno o okolnostima, invaliditet bi mogao biti jedna od karakteristika na temelju kojih se definira određena društvena skupina.***

- (41) *Okolnosti u zemlji podrijetla, uključujući i, na primjer, postojanje i primjenu kaznenih zakona koji su posebno usmjereni na lezbijke, homoseksualce te biseksualne, transrodne i interseksualne osobe, mogu značiti da bi se trebalo smatrati da te osobe čine određenu društvenu skupinu.*
- (42) ■ Pri procjeni zahtjeva za međunarodnu zaštitu, nadležna tijela država članica trebala bi koristiti metode procjene vjerodostojnosti tražitelj na način kojim se poštuju prava tražitelj zajamčena Poveljom i *EKLJP-om*, posebno pravo na ljudsko dostojanstvo i poštovanje privatnog i obiteljskog života. Posebno kada je riječ o *seksualnoj orijentaciji i rodnom identitetu*, tražitelje se ne bi smjelo podvrgavati detaljnom ispitivanju ili testovima u pogledu njihovih seksualnih praksi.

- (43) Ciljevi i načela Ujedinjenih naroda utvrđeni su u preambuli i člancima 1. i 2. Povelje Ujedinjenih naroda te su sadržani u rezolucijama Ujedinjenih naroda koje se odnose na mjere za borbu protiv terorizma. U tim se rezolucijama, među ostalim, navodi da su „djela, metode i prakse terorizma u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda” te da je „svjesno financiranje, planiranje i poticanje terorističkih djela također suprotno ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda”.
- (44) *Za potrebe primjene odredbi ove Uredbe o isključenju iz međunarodne zaštite, ako postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je tražitelj počinio djelo ili djela suprotna svrhama i načelima utvrđenima u člancima 1. i 2. Povelje Ujedinjenih naroda, nije preduvjet utvrditi da je takav tražitelj osuđen za počinjenje jednog od kaznenih djela terorizma iz članka 3. stavka 1. Direktive (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹.*

¹¹ *Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31.3.2017., str. 6.).*

- (45) *Za potrebe primjene odredbi ove Uredbe o isključenju iz međunarodne zaštite na tražitelja zbog počinjenja djela sudjelovanja u aktivnostima određene terorističke skupine, činjenica da nije utvrđeno da je taj tražitelj počinio, pokušao počiniti ili prijetio da će počiniti terorističko djelo kako je definirano u rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda ne sprječava tijela država članica da ponašanje tražitelja smatraju protivnim ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.*
- (46) *Za potrebe pojedinačne procjene činjenica koje bi mogle predstavljati ozbiljne razloge za zaključivanje da je tražitelj kriv za počinjenje djela koja su protivna ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda, za poticanje na takva djela ili za sudjelovanje u njima na drugi način, od posebne je važnosti činjenica da je tražitelj osuđen pred sudovima neke od država članica za sudjelovanje u aktivnostima terorističke skupine, kao i zaključak suda da je tražitelj bio član vodstva takve skupine, i stoga ne bi trebao postojati zahtjev da se utvrdi je li tražitelj poticao na terorističko djelo ili na drugi način sudjelovao u njemu.*

- (47) Počinjenje političkog kaznenog djela u načelu nije osnova za opravdanje isključenja iz izbjegličkog statusa. Međutim, ■ posebno okrutna djela u kojima čin nije razmjeran navodnom političkom cilju te terorističke radnje koje karakterizira nasilje ■, čak i ako se počine iz navodnih političkih pobuda, trebala bi se smatrati **teškim** nepolitičkim kaznenim djelima i stoga mogu dovesti do isključenja iz izbjegličkog statusa.
- (48) Također bi trebalo utvrditi standarde za definiciju i sadržaj statusa supsidijarne zaštite. Supsidijarna bi zaštita trebala biti komplementarna i dodatak zaštiti izbjeglica predviđenoj Ženevskom konvencijom. *Iako se osnova za zaštitu razlikuje između statusa izbjeglice i statusa supsidijarne zaštite, trenutna potreba za zaštitom može biti sličnog trajanja. Sadržaj zaštite koju pruža status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite može se razlikovati samo ako je to izričito predviđeno ovom Uredbom. Ipak, ovom se Uredbom državama članicama dopušta da priznaju ista prava i povlastice za oba statusa.*

- (49) Potrebno je uvesti zajedničke kriterije na temelju kojih će se tražitelji međunarodne zaštite priznavati kao ***korisnici*** supsidijarne zaštite. Ti bi kriteriji trebali biti utvrđeni na temelju međunarodnih obveza koje proizlaze iz instrumenata o ljudskim pravima i na temelju postojeće prakse u državama članicama.
- (50) Za potrebe procjene rizika od ozbiljne nepravde koja bi tražitelje mogla kvalificirati kao ***osobe*** koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu, pojam proizvoljnog općeg nasilja **■** trebao bi uključivati nasilje koje se može počiniti nad ljudima bez obzira na njihove osobne okolnosti.
- (51) **■** Za potrebe procjene rizika od ozbiljne nepravde, situacije u kojima se oružane snage trećih zemalja sukobljavaju s jednom ili više oružanih skupina ili u kojoj se međusobno sukobljavaju dvije ili više oružanih skupina trebale bi se smatrati unutarnjim oružanim sukobom. Nije potrebno da se sukob kategorizira kao „oružani sukob nemeđunarodnog karaktera” prema međunarodnom humanitarnom pravu niti je potrebno da se izvrši, uz procjenu razine nasilja na predmetnom državnom području, posebna procjena intenziteta oružanih sukoba, stupnja organiziranosti uključenih oružanih snaga ili trajanja sukoba.

- (52) U pogledu dokaza koji su potrebni kako bi se utvrdilo postojanje ozbiljne i pojedinačne prijetnje *životu ili osobi civila*, ■ tijela odlučivanja ne bi trebala od tražitelja zahtijevati dokaze da su baš oni mete zbog čimbenika *povezanih s* njihovim osobnim okolnostima. Međutim, razina proizvoljnog općeg nasilja koja je potrebna za dokazivanje osnovanosti zahtjeva niža je ako tražitelji mogu dokazati da su baš oni posebno pogođeni *zbog* čimbenika *povezanih s* njihovim osobnim *okolnostima*. Štoviše, *tijelo* odlučivanja trebalo bi iznimno *smatrati* da je i utvrđeno postojanje ozbiljne i pojedinačne prijetnje *ako* stupanj proizvoljnog općeg nasilja u oružanom sukobu ■ dosegne takvu razinu da postoje opravdani razlozi za vjerovanje da bi civil nakon vraćanja u zemlju podrijetla ili njezin relevantni dio bio izložen stvarnom riziku od trpljenja ozbiljne nepravde samo na temelju svoje prisutnosti na tom području ■ .

- (53) *Ovisno o okolnostima, uključujući trajanje i svrhu privremenog boravka, putovanje u zemlju podrijetla može poslužiti kao naznaka da su se korisnici statusa izbjeglice ponovno stavili pod zaštitu zemlje podrijetla ili da su se ponovno nastanili u svojoj zemlji podrijetla ili da je, u slučaju korisnika statusa supsidijarne zaštite, osnova za priznavanje tog statusa prestala postojati.*
- (54) *U skladu s Uredbom (EU) 2024./...⁺, države članice trebale bi osigurati da tražitelji imaju pristup djelotvornom pravnom sredstvu pred sudom protiv odluka tijela odlučivanja o odbijanju zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao neosnovanog ili protiv odluka o oduzimanju međunarodne zaštite. U tom pogledu, razlozi zbog kojih je tijelo odlučivanja odlučilo odbiti zahtjev za međunarodnu zaštitu ili korisniku oduzeti međunarodnu zaštitu trebali bi podlijegati temeljitom preispitivanju nadležnog suda u okviru svakog postupka pokrenutog protiv te odluke o odbijanju ili oduzimanju.*

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (55) **■** Putne isprave koje se korisnicima međunarodne zaštite izdaju prvi puta ili se obnove nakon stupanja na snagu ove Uredbe trebale bi biti u skladu s *Uredbom Vijeća (EZ) br. 2252/2004¹² ili s jednakovrijednim minimalnim standardima za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke.*
- (56) *Boravišne dozvole koje se korisnicima međunarodne zaštite izdaju prvi puta ili se obnove nakon stupanja na snagu ove Uredbe trebale bi biti u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1030/2002¹³.*
- (57) *U razdoblju između odobravanja međunarodne zaštite i izdavanja boravišne dozvole države članice trebale bi osigurati da korisnici međunarodne zaštite imaju učinkovit pristup svim pravima utvrđenima u ovoj Uredbi, uz iznimku slobode kretanja unutar Unije i izdavanja putne isprave.*

¹² *Uredba Vijeća (EZ) br. 2252/2004 od 13. prosinca 2004. o standardima za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke u putovnicama i putnim ispravama koje izdaju države članice (SL L 385, 29.12.2004., str. 1.).*

¹³ *Uredba Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja (SL L 157, 15.6.2002., str. 1.).*

- (58) Zbog bliske povezanosti s *korisnicima međunarodne zaštite*, članovi obitelji u pravilu su izloženi djelima proganjanja *ili ozbiljnoj nepravdi*, na takav način da to predstavlja osnovu za odobravanje međunarodne zaštite. ■ U svrhu održavanja jedinstva obitelji, *ako članovi obitelji koji se nalaze na državnom području iste države članice ne ispunjavaju uvjete za međunarodnu zaštitu, trebali bi imati pravo podnijeti zahtjev za boravišnu dozvolu. Takve boravišne dozvole trebalo bi izdati, osim ako su članovi obitelji obuhvaćeni osnovama za isključenje ili osim ako razlozi nacionalne sigurnosti ili javnog poretka zahtijevaju drukčije. Članovi obitelji također bi trebali imati pravo na prava priznata korisniku međunarodne zaštite nakon što mu se odobri međunarodna zaštita.* Ne dovodeći u pitanje odredbe ove Uredbe koje se odnose na održavanje jedinstva obitelji, kada je situacija obuhvaćena područjem primjene Direktive Vijeća 2003/86/EZ¹⁴ i ispunjeni su uvjeti za spajanje obitelji koji su u njoj navedeni, članovima obitelji korisnika međunarodne zaštite koji pojedinačno ne ispunjavaju uvjete za takvu zaštitu trebalo bi izdati boravišne dozvole i prava u skladu s tom direktivom. Ova Uredba *trebala bi se* primjenjivati ne dovodeći u pitanje Direktivu 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵.

¹⁴ Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. rujna 2003. o pravu na spajanje obitelji (SL L 251, 3.10.2003., str. 12.).

¹⁵ Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, 30.4.2004., str. 77.).

(59) *Putne isprave trebale bi se izdavati članovima obitelji korisnika međunarodne zaštite u skladu s nacionalnim postupcima.*

■

(60) Pri procjeni promjene okolnosti u trećoj zemlji, nadležna tijela država članica **trebala bi** provjeriti, uzimajući u obzir ■ pojedinačnu situaciju **korisnika međunarodne zaštite**, jesu li davatelj ili davatelji zaštite u toj zemlji poduzeli sve razumne korake da spriječe proganjanje **ili ozbiljnu nepravdu** i da stoga osiguravaju funkcioniranje, među ostalim, djelotvornog pravnog sustava za prepoznavanje, progon i kažnjavanje djela proganjanja **ili ozbiljne nepravde** te da predmetni korisnik međunarodne zaštite ima pristup toj zaštiti u slučaju oduzimanja **statusa** izbjeglice **ili statusa supsidijarne zaštite**.

(61) *Pri procjeni toga je li prestala postojati osnova na kojoj je odobrena međunarodna zaštita, tijelo odlučivanja trebalo bi uzeti u obzir sve relevantne i raspoložive nacionalne i međunarodne izvore informacija i smjernice te one na razini Unije, uključujući preporuke koje je izdao UNHCR.*

- (62) *Ako je tražitelj obuhvaćen područjem primjene članka 1. točke (D) Ženevske konvencije u vezi s pružanjem zaštite ili pomoći od strane tijela ili agencija Ujedinjenih naroda, isključujući UNHCR, pri razmatranju je li ta zaštita ili pomoć prestala postojati zbog razloga koji su izvan kontrole i neovisni o volji tražitelj, tijelo odlučivanja trebalo bi utvrditi je li tražitelj bio prisiljen napustiti područje djelovanja relevantnog tijela ili agencije i je li osobna sigurnost tražitelja ozbiljno ugrožena te jesu li relevantno tijelo ili agencija bili u nemogućnosti osigurati životne uvjete tražitelja u skladu sa svojim mandatom.*
- (63) Ako dođe do prestanka statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite, ■ odlukom kojom tijelo odlučivanja države članice *oduzme taj status ne sprječava se* državljanina treće zemlje ili predmetnu osobu bez državljanstva ■ da podnese zahtjev za boravište na temelju osnova koje se razlikuju od onih kojima se opravdava odobravanje međunarodne zaštite *ili da zakonito ostanu na državnom području te države članice na temelju drugih osnova, posebno ako imaju važeću dozvolu Unije za dugotrajno boravište*, u skladu s relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom.

- (64) *Odluka o ukidanju međunarodne zaštite ne bi trebala imati retroaktivan učinak. Odluka o opozivu međunarodne zaštite trebala bi imati retroaktivan učinak. Ako se odluka temelji na prestanku statusa, ona ne bi trebala imati retroaktivni učinak. Ako se status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite opozove na temelju činjenice da nikada nije ni trebao biti priznat, stečena prava mogu se zadržati ili izgubiti u skladu s nacionalnim pravom.*
- (65) Korisnici međunarodne zaštite trebali bi boraviti u državi članici koja im je odobrila zaštitu. Korisnicima međunarodne zaštite koji posjeduju valjanu putnu ispravu i boravišnu dozvolu izdanu u državi članici koja u cijelosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu trebalo bi dopustiti dolazak i slobodno kretanje unutar državnog područja države članice koja u cijelosti primjenjuje schengensku pravnu stečevinu, **unutar odobrenog razdoblja boravka**, u skladu s Uredbom (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ i člankom 21. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma¹⁷. Korisnici međunarodne zaštite mogu isto tako podnijeti zahtjev za boravak u državi članici različitoj od one koja im je odobrila međunarodnu zaštitu, u skladu s relevantnim pravilima **Unije** i nacionalnim pravilima. Međutim, to ne podrazumijeva bilo kakav prijenos statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite i povezanih prava.

¹⁶ Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama), (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

¹⁷ Konvencija o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama (SL L 239, 22.9.2000., str. 19.).

- (66) Kako bi se *osiguralo da korisnici međunarodne zaštite poštuju dopušteno razdoblje privremenog boravka ili boravišta u skladu s relevantnim nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom*, Direktivu *Vijeća* 2003/109/EZ¹⁸ trebalo bi izmijeniti kako bi se omogućilo da petogodišnje razdoblje nakon kojeg korisnici međunarodne zaštite ispunjavaju uvjete za status osobe *s dugotrajnim boravištem u Uniji, u načelu*, iznova počne svaki put kada se korisnik međunarodne zaštite zatekne u državi članici koja nije država članica koja je tom korisniku odobrila međunarodnu zaštitu i u kojoj nema pravo privremenog boravka ili boravišta.

¹⁸ Direktiva Vijeća 2003/109/EZ od 25. studenoga 2003. o statusu državljana trećih zemalja s dugotrajnim boravkom (SL L 16, 23.1.2004., str. 44.).

- (67) ***Tijela država članica zadržavaju određeno diskrecijsko pravo u vezi s javnim poretkom i nacionalnom sigurnosti, koji bi se trebali tumačiti u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije te međunarodnim pravom. Podložno pojedinačnoj procjeni konkretnih činjenica, razmatranja u vezi s javnim poretkom i nacionalnom sigurnosti mogu obuhvatiti slučajeve u kojima državljanin treće zemlje pripada udruženju koje podržava međunarodni terorizam ili podržava takvo udruženje. Pri procjeni toga predstavlja li državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva rizik za nacionalnu sigurnost države članice, njezina tijela imaju pravo, među ostalim, uzeti u obzir informacije zaprimljene od drugih država članica ili trećih zemalja.***
- (68) Kada se odlučuje o pravu na povlastice iz ove Uredbe, nadležno tijelo trebalo bi uzeti u obzir najbolji interes djeteta i posebne okolnosti u kojima o korisniku međunarodne zaštite ovise bliski srodnici koji se već nalaze u predmetnoj državi članici, a koji nisu članovi obitelji. U iznimnim okolnostima, kada je bliski srodnik korisnika međunarodne zaštite maloljetnik koji je u braku bez pratnje bračnog druga, može se smatrati da je najbolji interes maloljetnika biti združen sa svojom izvornom obitelji.

- (69) *Države članice* trebale bi moći ograničiti pristup zapošljavanju ili samostalnim djelatnostima povezanim s radnim mjestima koja se odnose na javnu službu te odgovornost za zaštitu općeg interesa države ili ostalih javnih tijela. Isto tako, u okviru korištenja prava na jednako postupanje u pogledu članstva u organizaciji koja predstavlja radnike ili bavljenja određenim zanimanjem, trebalo bi biti moguće isključiti korisnike međunarodne zaštite iz sudjelovanja u upravljanju javnim tijelima ili obnašanja dužnosti za koju je mjerodavno javno pravo.
- (70) *Naknade za troškove stanovanja trebale bi biti jedna od osnovnih povlastica u onoj mjeri u kojoj ih se može smatrati socijalnom pomoći.*

- (71) Kako bi se poboljšalo djelotvorno korištenje prava i povlastica iz ove Uredbe od strane korisnika međunarodne zaštite, potrebno je uzeti u obzir njihove posebne potrebe i posebne izazove integracije s kojima se suočavaju te im olakšati pristup pravima povezanim s integracijom. To se posebno odnosi na obrazovne mogućnosti povezane sa zapošljavanjem i strukovnim osposobljavanjem te pristup postupcima priznavanja stranih diploma, certifikata i drugih dokaza formalnih kvalifikacija, posebno u okolnostima u kojima nedostaju dokumentirani dokazi ili nije moguće podmiriti troškove postupaka priznavanja.
- (72) U pogledu socijalne sigurnosti, prema korisnicima međunarodne zaštite trebalo bi se postupati jednako kao prema državljanima države članice koja im je odobrila međunarodnu zaštitu.

I

- (73) Korisnicima međunarodne zaštite trebalo bi osigurati pravo na zdravstvenu zaštitu, uključujući zaštitu fizičkog i psihičkog zdravlja te ***zaštitu spolnog i reproduktivnog zdravlja, pod uvjetom da je to pravo zajamčeno i državljanima države članice koja im je odobrila međunarodnu zaštitu.***
- (74) Kako bi se olakšala njihova integracija u društvo, korisnici međunarodne zaštite trebali bi imati pristup mjerama integracije ***na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini***, pod uvjetima koje odredi država članica. Države članice ***trebale bi razmotriti mogućnost nastavka pružanja pristupa*** tečajevima jezika ***za korisnike međunarodne zaštite koji su imali pristup tečajevima jezika kao tražitelji.***
- (75) Djelotvorno praćenje primjene ove Uredbe iziskuje njezino ocjenjivanje u redovitim vremenskim razmacima.

I

- (76) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno utvrđivanje standarda za odobravanje međunarodne zaštite državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva, za jedinstveni status za izbjeglice ili za osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu te sadržaj odobrene zaštite, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka ove Uredbe oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (77) U skladu s člancima 1. i 2. te člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog UEU-u i UFEU-u, i ne dovodeći u pitanje članak 4. navedenog protokola, Irska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. ■
- (78) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske koji je priložen UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju standardi za:

- (a) kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite;
- (b) jedinstveni status za izbjeglice ili za osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu;
- (c) sadržaj odobrene međunarodne zaštite.

Članak 2.

Materijalno područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite te sadržaj odobrene međunarodne zaštite.
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na ■ nacionalne humanitarne statuse koje države članice odobravaju ***državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva*** koji nisu obuhvaćeni ***područjem primjene ove Uredbe***. Nacionalni humanitarni statusi, ako se odobre, ne smiju ■ dovesti do ■ rizika od zabune s međunarodnom zaštitom.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „status izbjeglice” znači priznavanje kao izbjeglice državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva od strane države članice;
2. „status supsidijarne zaštite” znači priznavanje, od strane države članice, državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva kao osobe koja ispunjava uvjete za supsidijarnu zaštitu;
3. „međunarodna zaštita” znači status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite;
4. „korisnik međunarodne zaštite” znači osoba kojoj je priznat status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite;
5. „izbjeglica” znači državljanin treće zemlje koji se, zbog osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, religije, nacionalnosti, političkog uvjerenja ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini, nalazi izvan zemlje čiji je državljanin te nije u mogućnosti ili se zbog takvog straha ne želi staviti pod zaštitu te zemlje, ili osoba bez državljanstva koja se nalazi izvan zemlje prethodnog uobičajenog boravišta i koja zbog istih gore navedenih razloga ne može, ili zbog takvog straha ne želi, vratiti u tu zemlju, te na koju se ne primjenjuje članak 12.;

6. „osoba koja ispunjava uvjete za supsidijarnu zaštitu” znači državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva koja ne ispunjava uvjete za status izbjeglice, ali za koju su pokazani opravdani razlozi za vjerovanje da bi, ako bi se vratila u svoju zemlju podrijetla ili, ako se radi o osobi bez državljanstva, u zemlju prethodnog uobičajenog boravišta, bila izložena riziku od ozbiljne nepravde kako je definirano člankom 15., i na koju se ne primjenjuje članak 17. stavci 1. i 2., te koja nije u mogućnosti ili se, zbog tog rizika, ne želi staviti pod zaštitu te zemlje;

7. „zahtjev za međunarodnu zaštitu” znači zahtjev državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva za zaštitu države članice, pri čemu se može smatrati da traži status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite;
8. „tražitelj” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva koji traže međunarodnu zaštitu o čemu još nije donesena konačna odluka;
9. „članovi obitelji” znači sljedeći članovi obitelji korisnika međunarodne zaštite koji su prisutni **na državnom području** iste države članice koja je povezana sa zahtjevom za međunarodnu zaštitu, pod uvjetom da je obitelj već postojala prije nego što je tražitelj stigao na državno područje država članica:
 - (a) bračni drug korisnika međunarodne zaštite ili njegov izvanbračni partner u stabilnoj vezi, ako se u skladu s pravom ili praksom dotične države članice prema izvanbračnim parovima postupa jednako kao prema bračnim drugovima■ ;

- (b) maloljetna ***ili odrasla uzdržavana*** djeca parova iz podtočke (a) ili korisnika međunarodne zaštite, pod uvjetom da nisu u braku i neovisno o tome jesu li rođena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, ili su posvojena, kako je ***predviđeno*** nacionalnim pravom; ***smatra se da maloljetnik nije u braku ako na temelju pojedinačne procjene njegov brak ne bi bio u skladu s relevantnim nacionalnim pravom da je bio sklopljen u dotičnoj državi članici, posebno u pogledu minimalne zakonske dobi za sklapanje braka;***
- (c) ***ako je korisnik međunarodne zaštite maloljetan i nije u braku***, otac, majka ili druga odrasla osoba koja je odgovorna za ***tog*** korisnika, ***što***, u skladu s pravom ili praksom dotične države članice, ***uključuje i odraslog brata ili sestru*** ■ ; ***smatra se da maloljetnik nije u braku ako na temelju pojedinačne procjene njegov brak ne bi bio u skladu s relevantnim nacionalnim pravom da je bio sklopljen u dotičnoj državi članici, posebno u pogledu minimalne zakonske dobi za sklapanje braka;***

10. „maloljetnik” znači državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva mlađi od 18 godina;

11. „maloljetnik bez pratnje” znači maloljetnik koji stigne na državno područje države članice bez pratnje odrasle osobe koja je odgovorna za njega u skladu s pravom ili praksom dotične države članice te tako dugo dok taj maloljetnik nije pod stvarnom skrbi takve **odrasle** osobe, uključujući maloljetnika koji ostane bez pratnje nakon ulaska na državno područje država članica;
12. „boravišna dozvola” znači **■** odobrenje koje izdaju tijela države članice koristeći **jedinstveni** obrazac **kako je utvrđeno** Uredbom (EZ) br. 1030/2002, kojim se državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva dopušta da **zakonito** boravi na njezinu državnom području;
13. „zemlja podrijetla” znači zemlja ili zemlje državljanstva ili, za osobe bez državljanstva, prethodnog uobičajenog boravišta;
14. „oduzimanje međunarodne zaštite” znači odluka **tijela odlučivanja ili** nadležnog **suda** o opozivu **ili** ukidanju međunarodne zaštite, **među ostalim i odbijanjem** obnove;

■

15. „tijelo odlučivanja ” znači kvazi-sudsko ili upravno tijelo u državi članici, koje je odgovorno za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i ovlašteno donositi odluke **u administrativnoj fazi postupka**;
16. „socijalna sigurnost” znači grane socijalne sigurnosti kako su definirane u **članku 3. stavcima 1. i 2.** Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹ ;
17. „socijalna pomoć“ znači povlastice odobrene s ciljem da se osigura ispunjenje osnovnih potreba onih koji nemaju dovoljno sredstava;
18. „skrbnik” znači **fizička** osoba ili organizacija, **uključujući javno tijelo**, koju su nadležna tijela odredila da maloljetniku bez pratnje pomaže, da ga zastupa **i da djeluje u njegovo ime, prema potrebi, kako bi se osiguralo da maloljetnik bez pratnje može uživati prava i ispunjavati obveze** iz ove Uredbe, **uz istovremenu zaštitu** njegova najboljeg interesa i **opće dobrobiti**.

■

¹⁹ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.).

POGLAVLJE II.
PROCJENA ZAHTJEVA ZA MEĐUNARODNU ZAŠTITU

Članak 4.

Podnošenje informacija te procjena činjenica i okolnosti

1. Tražitelji podnose sve elemente koji su im dostupni i kojima dokazuju osnovanost zahtjeva za međunarodnu zaštitu. ***U tu svrhu*** tražitelji ***u potpunosti*** surađuju s tijelom odlučivanja ***i s drugim nadležnim tijelima*** te ostaju prisutni i dostupni ***na državnom području države članice odgovorne za razmatranje njihova zahtjeva*** tijekom cijelog postupka, ***među ostalim tijekom procjene relevantnih elemenata zahtjeva.***
2. Elementi iz stavka 1. sastoje se od sljedećeg:
 - (a) izjavâ tražitelja; i
 - (b) sve dokumentacije kojom tražitelj raspolaže u pogledu sljedećeg:
 - i. ■ razloga zbog kojih je tražitelj ***zatražio međunarodnu zaštitu;***
 - ii. dob tražitelja;
 - iii. podrijetlo tražitelja, uključujući podrijetlo relevantnih ***članova obitelji i ostalih srodnika;***
 - iv. identitet tražitelja;
 - v. državljanstvo ili državljanstva tražitelja;
 - vi. zemlju ili zemlje i mjesto ili mjesta prethodnog boravišta tražitelja;
 - vii. prethodne zahtjeve ■ za međunarodnu zaštitu od strane tražitelja;
 - viii. rezultate ■ bilo kojeg postupka preseljenja ***ili humanitarnog prihvata*** koji se odnosi na tražitelja kako su definirani Uredbom (EU) 2024/...⁺;

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 18/24 (2016/0225(COD)).

- ix. rute putovanja tražitelja; *i*
- x. putne isprave tražitelja ■ .

3. Tijelo odlučivanja procjenjuje relevantne elemente zahtjeva *za međunarodnu zaštitu* u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2024/...⁺.
4. Činjenica da je tražitelj već bio izložen proganjanju ili ozbiljnoj nepravdi ili izravnim prijetnjama takvim proganjanjem ili ozbiljnom nepravdom, smatra se ozbiljnom naznakom njegova osnovanog straha od proganjanja ili stvarnog rizika od ozbiljne nepravde, osim ako ne postoje opravdani razlozi koji bi navodili na zaključak da se takvo proganjanje ili ozbiljna nepravda neće ponoviti.
5. Ako *jedan ili više posebnih* aspekata izjave tražitelja nije potkrijepljen dokumentima ili drugim dokazima, ne zahtijevaju se dodatni dokazi u pogledu tih posebnih aspekata, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) tražitelj je uložio stvarni napor da dokaže osnovanost svojeg zahtjeva *za međunarodnu zaštitu* ;

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (b) podneseni su svi relevantni elementi kojima tražitelj raspolaže i dana su zadovoljavajuća objašnjenja u pogledu nedostatka ostalih relevantnih elemenata;
- (c) utvrđeno je se da su izjave tražitelja koherentne i vjerojatne te da ne proturječe dostupnim posebnim i općim informacijama relevantnima za tražiteljev slučaj;

■

- (d) utvrđena je opća vjerodostojnost tražitelja, *uzimajući u obzir, među ostalim, trenutak u kojem je tražitelj zatražio međunarodnu zaštitu.*

Članak 5.

Potrebe za međunarodnom zaštitom koje nastaju na licu mjesta (sur place)

1. Osnovani strah od proganjanja ili stvarni rizik od ozbiljne nepravde može se temeljiti na:
 - (a) događajima koji su se dogodili nakon što je tražitelj napustio zemlju podrijetla; ili
 - (b) aktivnostima u koje se upustio tražitelj nakon što je napustio zemlju podrijetla, posebno ako se utvrdi da aktivnosti na koje se poziva predstavljaju izraz i nastavak uvjerenja, *vjerovanja* ili orijentacija koje je imao u zemlji podrijetla.

2. Ako se rizik od proganjanja ili [] ozbiljne nepravde temelji na okolnostima koje je [] tražitelj stvorio nakon napuštanja države podrijetla *isključivo ili u glavnu svrhu stvaranja potrebnih uvjeta za traženje međunarodne zaštite, tijelo odlučivanja može odbiti odobriti međunarodnu zaštitu, pod uvjetom da se svakom odlukom donesenom u pogledu zahtjeva za međunarodnu zaštitu poštuju Ženevska konvencija o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je dopunjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967. („Ženevska konvencija“), Europska konvencija o ljudskim pravima (EKLJP) i Povelja Europske unije o temeljnim pravima.*

[]

Članak 6.

Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde

Počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde [] mogu biti:

- (a) država;

- (b) stranke ili organizacije koje kontroliraju državu ili bitan dio njezina državnog područja;
- (c) nedržavna tijela, ako se može dokazati da subjekti navedeni u **članku 7. stavku 1.** ne mogu ili ne žele pružiti zaštitu od proganjanja ili ozbiljne nepravde ■ .

Članak 7.

Davatelji zaštite

1. Zaštitu od proganjanja ili ozbiljne nepravde mogu pružati samo sljedeći subjekti, pod uvjetom da smogu i žele **pružiti djelotvornu i trajnu** zaštitu u skladu sa stavkom 2.:
 - (a) država;
 - (b) **stabilna, etablirana nedržavna tijela**, uključujući međunarodne organizacije, **koja** kontroliraju državu ili znatan dio njezina državnog područja,

2. Zaštita od proganjanja ili ozbiljne nepravde mora biti djelotvorna i trajna. Smatra se da je zaštita pružena ako subjekti navedeni u stavku 1. poduzimaju razumne mjere s ciljem sprečavanja progona ili trpljenja ozbiljne nepravde, među ostalim, primjenom djelotvornog pravnog sustava za otkrivanje, kazneni progon i kažnjavanje djela proganjanja ili ozbiljne nepravde te ako tražitelj ima pristup takvoj zaštiti.

3. Pri procjeni kontroliraju li ***stabilna, etablirana nedržavna tijela, uključujući*** međunarodne organizacije, državu ili znatan dio njezina državnog područja te ***pružaju li*** ta tijela zaštitu iz članka 2., ***tijelo*** odlučivanja ***uzima u obzir precizne i ažurirane informacije o zemljama podrijetla dobivene od*** relevantnih ***i*** dostupnih ***nacionalnih i međunarodnih izvora te izvora*** Unije i, prema potrebi, zajedničku analizu o ***stanju u određenim zemljama podrijetla te smjernice iz članka 11. Uredbe (EU) 2021/2303.***

Članak 8.

Mogućnost zaštite unutar države

1. *Ako država ili državni predstavnici nisu počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde*, tijelo odlučivanja, u sklopu procjene zahtjeva za međunarodnu zaštitu, *razmatra je li tražitelju* međunarodna zaštita potrebna *jer tražitelj* može sigurno i zakonito doputovati u određeni dio zemlje podrijetla i pristupiti mu te se može opravdano očekivati da će se tamo nastaniti te vrijedi li u tom dijelu zemlje za tražitelja sljedeće:
 - (a) nema osnovani strah od proganjanja ili nije izložen stvarnom riziku od ozbiljne nepravde; ili
 - (b) ima pristup *djelotvornoj i trajnoj* zaštiti od proganjanja ili ozbiljne nepravde.

2. *Ako su država ili državni predstavnici počinitelji proganjanja ili ozbiljne nepravde, tijelo odlučivanja pretpostavlja da tražitelju nije dostupna djelotvorna zaštita i ne provodi se postupak razmatranja iz stavka 1.*

Tijelo odlučivanja može provesti postupak razmatranja iz stavka 1. samo ako je jasno utvrđeno da rizik od proganjanja ili ozbiljne nepravde potječe od počinitelja čija je moć ograničena na određeno zemljopisno područje ili ako sama država ima kontrolu samo nad pojedinim dijelovima zemlje.

3. Tijelo odlučivanja provodi postupak razmatranja iz stavka 1. nakon što utvrdi da bi se inače na tražitelja primjenjivali kvalifikacijski kriteriji utvrđeni u ovoj Uredbi. Teret dokazivanja *da je tražitelju dostupna alternativna mogućnost zaštite unutar države počiva na tijelu odlučivanja. Tražitelj ima pravo podnijeti dokaze i sve elemente koji pokazuju da takva mogućnost zaštite unutar države njemu ili njoj nije dostupna. Tijelo odlučivanja uzima u obzir dokaze i elemente koje je podnio tražitelj.*

4. Pri razmatranju ima li tražitelj osnovani strah od proganjanja ili je izložen stvarnom riziku od ozbiljne nepravde ili ima pristup zaštiti od progona ili ozbiljne ugroze u predmetnom dijelu zemlje podrijetla u skladu sa stavkom 1., **tijelo** odlučivanja pri odlučivanju o zahtjevu za međunarodnu zaštitu uzima u obzir opće okolnosti koje prevladavaju u tom dijelu zemlje i osobne okolnosti tražitelja utvrđene u članku 4. U tu svrhu **tijelo** odlučivanja **uzima u obzir precizne i ažurirane informacije** dobivene iz relevantnih i dostupnih nacionalnih i međunarodnih izvora te izvora Unije i, gdje je to dostupno, zajedničku analizu o **stanju u određenim zemljama** podrijetla te smjernice iz članka 11. Uredbe (EU) 2021/2303.
5. **Za potrebe stavka 1. tijelo odlučivanja u obzir uzima:**
- (a) opće okolnosti koje prevladavaju u predmetnom dijelu zemlje podrijetla, **uključujući** dostupnost, djelotvornost i trajanje zaštite iz članka 7.;

(b) osobne okolnosti tražitelja *u vezi s pitanjima kao što su* zdravstveno stanje, dob, spol, *uključujući rodni identitet*, seksualna orijentacija, *etničko podrijetlo i pripadnost nacionalnoj manjini; i*

(c) *procjenu bi li tražitelj mogao zadovoljiti svoje osnovne potrebe.*

6. *Ako je tražitelj maloljetnik bez pratnje, tijelo odlučivanja u obzir uzima najbolji interes maloljetnika, a posebno dostupnost održive i odgovarajuće skrbi te održivog i odgovarajućeg sustava skrbništva.*

POGLAVLJE III.
KVALIFIKACIJA ZA STATUS IZBJEGLICE

Članak 9.

Djela proganjanja

1. Djelo se smatra djelom proganjanja u smislu članka 1. točke (A) *Ženevske konvencije* ako:
 - (a) je po svojoj prirodi ili ponavljanju dovoljno ozbiljno da predstavlja ozbiljno kršenje temeljnih ljudskih prava, posebno prava od kojih se ne može derogirati prema članku 15. stavku 2. EKLJP-a; ili
 - (b) predstavlja skup različitih mjera, uključujući kršenja ljudskih prava, koji je dovoljno ozbiljan da utječe na pojedinca na sličan način kao djelo iz točke (a).

2. Djela proganjanja kako su opisana u stavka 1. mogu, među ostalim, biti u obliku:
- (a) djela fizičkog ili mentalnog nasilja, uključujući djela seksualnog nasilja;
 - (b) zakonskih, administrativnih, policijskih ■ ili sudskih mjera koje su same po sebi diskriminirajuće ili koje se primjenjuju na diskriminirajući način;
 - (c) kaznenog progona ili kažnjavanja koje je nerazmjerno ili diskriminirajuće;
 - (d) uskraćivanja sudske zaštite što dovodi do nerazmjernih ili diskriminirajućih kazni;

- (e) kaznenog progona ili kažnjavanja radi odbijanja služenja vojne službe prilikom sukoba, kada bi služenje vojne službe uključivalo kaznena djela ili djela koja su obuhvaćena odredbama o isključenju koje su utvrđene u članku 12. stavku 2.;
 - (f) djela koja su po prirodi specifično vezana uz spol ili djecu.
3. Da bi tražitelji zadovoljili definiciju „izbjeglice” kako je utvrđena u članku 3. stavku 1. točki (5) mora postojati veza između razloga proganjanja navedenih u članku 10. i djela proganjanja kako su opisana u stavku 1. ovog članka ili izostanka zaštite od takvih djela.

Članak 10.

Razlozi proganjanja

1. Pri procjeni razloga proganjanja u obzir se uzimaju sljedeći elementi:
- (a) pojam rase posebno uključuje boju kože, podrijetlo ili pripadnost određenoj etničkoj skupini;

- (b) pojam religije posebno uključuje zauzimanje vjerskih, nevjerskih i ateističkih uvjerenja, sudjelovanje ili nesudjelovanje u formalnim vjerskim obredima privatno ili u javnosti, samostalno ili u zajednici s drugima, druga vjerska djela ili izražavanja vjere, ili oblike osobnog ili zajedničkog ponašanja koji se temelje na vjerskom uvjerenju ili ih takvo uvjerenje propisuje;
- (c) pojam nacionalnosti ne ograničava se na posjedovanje ili neposjedovanje državljanstva već posebno uključuje članstvo u skupini koju određuje njezin kulturni, etnički ili jezični identitet, zajedničko geografsko ili političko podrijetlo ili njezin odnos sa stanovništvom druge države;

(d) pojam *pripadnosti određenoj društvenoj skupini* uključuje, posebno, *pripadnost skupini* ■ :

- i. *za čije se članove smatra da* dijele urođenu osobinu ili zajedničko podrijetlo koji se ne mogu promijeniti ili ■ zajedničku osobinu ili uvjerenje koje je toliko bitno za identitet ili svijest da osobu ne bi trebalo prisiljavati da ga se odrekne; ■ *i*
- ii. *koja* ima samosvojan identitet u predmetnoj zemlji jer se smatra drugačijom od društva koje je okružuje;

- (e) pojam političkog mišljenja posebno uključuje mišljenje, ideju ili uvjerenje o stvarima povezanim s mogućim počiniteljima proganjanja spomenutim u članku 6. i s njihovim politikama ili metodama, bez obzira je li to mišljenje, ideju ili uvjerenje tražitelj proveo u djelo.

Ovisno o okolnostima u zemlji podrijetla, pojam pripadnosti određenoj društvenoj skupini iz točke (d) prvog podstavka uključuje **pripadnost skupini** na temelju zajedničkih karakteristika seksualne orijentacije ■ . Uzimaju se u obzir aspekti povezani sa spolom, uključujući rodni identitet **i rodno izražavanje**, radi utvrđivanja pripadnosti određenoj društvenoj skupini ili identifikacije osobina te skupine.

2. Pri procjeni ima li tražitelj osnovani strah od proganjanja nebitno je posjeduje li on doista rasne, religijske, nacionalne, društvene ili političke osobine koje dovode do proganjanja pod uvjetom da mu takvu osobinu pripisuje počinitelj proganjanja.
3. Pri procjeni toga ima li tražitelj osnovani strah od proganjanja, tijelo odlučivanja ne može razumno **očekivati** da tražitelj **prilagodi ili promijeni svoje ponašanje, uvjerenja ili identitet** ili da se suzdrži od određenih radnji, ako je takvo ponašanje, uvjerenje ili radnja sastavni dio njegova ili njezina identiteta, radi izbjegavanja opasnosti od proganjanja u svojoj zemlji podrijetla.

Članak 11.
Prestanak statusa

1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva prestaje biti izbjeglica ako:
 - (a) se državljanin treće zemlje dobrovoljno ponovno stavi pod zaštitu zemlje svojeg državljanstva;
 - (b) izgubivši svoje državljanstvo, državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva ponovno ga dobrovoljno stekne;
 - (c) državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva stekne novo državljanstvo i uživa zaštitu zemlje tog novog državljanstva;
 - (d) se državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva dobrovoljno ponovno vrati u zemlju koju je napustio ili izvan koje je boravio zbog straha od proganjanja;

- (e) državljaniin treće zemlje više ne može odbijati staviti se pod zaštitu zemlje svojeg državljanstva jer više ne postoje okolnosti na temelju kojih mu je priznat status izbjeglice;
- (f) se osoba bez državljanstva može vratiti u zemlju prethodnog uobičajenog boravišta jer više ne postoje okolnosti na temelju kojih joj je priznat status izbjeglice.

Točke (e) i (f) prvog podstavka ne primjenjuju se na izbjeglicu koji ima opravdane razloge koji proizlaze iz prethodnog proganjanja za odbijanje da se stavi pod zaštitu zemlje svojeg državljanstva ili, ako se radi o osobi bez državljanstva, zemlju prethodnog uobičajenog boravišta.

2. ***Kako bi procijenilo primjenjuje li se stavak 1. prvi podstavak točke (e) i (f), tijelo odlučivanja:***

(a) uzima u obzir precizne i ažurirane informacije dobivene iz **■** relevantnih ***i dostupnih*** nacionalnih i međunarodnih izvora te izvora Unije ***i, gdje je to dostupno, zajedničku*** analizu ***o stanju u određenim zemljama*** podrijetla te **■** smjernice iz ***članka 11.*** Uredbe (EU) ***2021/2303.***

(b) uzima u obzir podatak o tome je li promjena okolnosti toliko znatna i stalna da se strah od proganjanja izbjeglice više ne može smatrati osnovanim.

Članak 12.

Isključenje

1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva isključuje se iz statusa izbjeglice ako:
 - (a) je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva obuhvaćena područjem primjene članka 1. točke (D) Ženevske konvencije, koji se odnosi na zaštitu ili pomoć koju pružaju druga tijela ili agencije Ujedinjenih naroda osim Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice; ako je takva zaštita ili pomoć prestala zbog bilo kojeg razloga, a da položaj tog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva nije konačno riješen u skladu s odgovarajućim rezolucijama koje je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda, taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva ima *ipso facto* pravo na povlastice iz ove Uredbe;
 - (b) su tom državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva nadležna tijela zemlje u kojoj ima boravište priznala prava i obveze koje su povezane s posjedovanjem državljanstva te zemlje ili istovjetna prava i obveze.

2. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva isključuje se iz statusa izbjeglice ako postoje ozbiljni razlozi zbog kojih se može zaključiti da je taj državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva:
- (a) počinio zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti, kako je definirano u međunarodnim instrumentima koji sadržavaju odredbe o takvim zločinima;
 - (b) počinio teško nepolitičko kazneno djelo izvan zemlje utočišta prije nego što je taj državljani treće zemlje ili osoba bez državljanstva prihvaćena kao izbjeglica, odnosno prije ■ nego što mu je priznat status izbjeglice; posebno okrutna djela, čak i ako su počinjena s navodnim političkim ciljem, mogu se smatrati teškim nepolitičkim kaznenim djelom;
 - (c) kriv za djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda kako su utvrđeni u preambuli i člancima 1. i 2. Povelje Ujedinjenih naroda.
3. Stavak 2. primjenjuje se na osobe koje potiču ili na drugi način sudjeluju u izvršenju kaznenih djela ili djela iz u tog stavka.

■

4. *Kad tijelo odlučivanja, na temelju procjene težine kaznenih djela ili drugih djela koja je počinila dotična osoba i pojedinačne odgovornosti te osobe, uzimajući u obzir sve okolnosti u vezi s tim kaznenim djelima ili drugim djelima i položaj u kojem se osoba nalazi, utvrdi da se primjenjuje jedan ili više relevantnih razloga za isključenje utvrđenih u stavku 2. ili 3., tijelo odlučivanja isključuje tražitelja iz statusa izbjeglice bez provođenja procjene proporcionalnosti povezane sa strahom od proganjanja.*
5. *U sklopu procjene iz stavka 4., pri provođenju postupka razmatranja u skladu sa stavcima 2. i 3. u vezi s maloljetnikom, tijelo odlučivanja uzima u obzir, među ostalim, sposobnost maloljetnika da ga se smatra kazneno odgovornim da je maloljetnik kazneno djelo počinio na državnom području države članice koja razmatra zahtjev za međunarodnu zaštitu, u skladu s nacionalnim pravom o minimalnoj dobi za kaznenu odgovornost.*

POGLAVLJE IV.
STATUS IZBJEGLICE

Članak 13.

Priznavanje statusa izbjeglice

Tijelo odlučivanja priznaje status izbjeglice državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koji ispunjava uvjete za status izbjeglice u skladu s poglavljima II. i III.

Članak 14.

Oduzimanje statusa izbjeglice

1. Tijelo odlučivanja ***oduzima*** status izbjeglice državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva ako:
 - (a) je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva prestao biti izbjeglica u skladu s člankom 11.;
 - (b) je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva trebao biti isključen ili je isključen iz statusa izbjeglice u skladu s člankom 12.;

- (c) je pogrešno iznošenje ■ činjenica od strane tog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva, uključujući korištenje krivotvorenim dokumentima ili izostavljanje činjenica, bilo odlučujuće za priznavanje statusa izbjeglice;
- (d) postoje opravdani razlozi za vjerovanje da taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva predstavlja opasnost za sigurnost države članice u kojoj se nalazi;
- (e) je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva pravomoćno osuđen za posebno teško kazneno djelo i predstavlja opasnost za društvo države članice u kojoj se taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva nalazi.

■

2. U slučajevima ***u kojima se primjenjuje stavak 1. točke (d) i (e)***, tijelo odlučivanja može odlučiti ne priznati status izbjeglice ako ■ odluka o zahtjevu ***za međunarodnu zaštitu*** još nije donesena.

3. Osobama na koje se primjenjuju stavak 1. točke (d) *i (e)* ili stavak 2. ovog članka pripadaju prava navedena u ili slična onima navedenima u člancima 3., 4., 16., 22., 31., 32. i 33. Ženevske konvencije pod uvjetom da se nalaze u državi članici.
4. █ Tijelo odlučivanja koje je priznalo status izbjeglice mora u svakom pojedinačnom slučaju dokazati da je *korisnik statusa izbjeglice* prestao biti █ izbjeglica, *da mu status izbjeglice nikad nije trebao biti priznat ili da više ne bi trebao biti korisnik statusa izbjeglice* iz razloga utvrđenih u stavku 1. ovog članka. *Tijekom postupka oduzimanja primjenjuje se članak 66. Uredbe (EU) 2024/...⁺.*

█

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

POGLAVLJE V.
KVALIFIKACIJA ZA SUPSIDIJARNU ZAŠTITU

Članak 15.
Ozbiljna nepravda

Ozbiljnom nepravdom iz članka 3. stavka 6. smatraju se:

- (a) smrtna kazna ili smaknuće;
- (b) mučenje ili nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje tražitelj u zemlji podrijetla; ili
- (c) ozbiljna i individualna prijetnja životu ili osobi civila zbog proizvoljnog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.

Članak 16.
Prestanak statusa

1. ***Korisnik statusa supsidijarne zaštite*** prestaje ispunjavati uvjete za supsidijarnu zaštitu ako su okolnosti na temelju kojih je ***taj status priznat prestale postojati ili su se promijenile do te mjere da zaštita više nije potrebna.***
2. ***Kako bi procijenilo jesu li okolnosti na temelju kojih je*** priznat status supsidijarne zaštite prestale postojati ili su se promijenile do te mjere da zaštita više nije potrebna, tijelo odlučivanja:
 - (a) ***uzima u obzir precizne i ažurirane informacije dobivene iz*** ■ ***relevantnih i dostupnih*** nacionalnih i međunarodnih izvora te izvora Unije ***i, gdje je to dostupno, zajedničku analizu o stanju u određenim zemljama*** podrijetla te ■ ***smjernice iz članka 11. Uredbe (EU) 2021/2303;***
 - (b) ***uzima u obzir je li izmjena okolnosti dovoljno važna i trajna da*** ***korisnik statusa supsidijarne zaštite*** više nije ***izložen*** stvarnom riziku od ozbiljne nepravde.

3. Stavak 1. ne primjenjuje se na korisnika statusa supsidijarne zaštite koji ima opravdane razloge koji proizlaze iz prethodne ozbiljne nepravde za odbijanje da se stavi pod zaštitu zemlje svojeg državljanstva ili, ako se radi o osobi bez državljanstva, zemlje prethodnog uobičajenog boravišta.

Članak 17.

Isključenje

1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva isključuje se iz prava na supsidijarnu zaštitu ako postoje ozbiljni razlozi zbog kojih se može zaključiti da je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva:
- (a) počinio zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti, kako je definirano u međunarodnim instrumentima koji sadržavaju odredbe o takvim zločinima;
 - (b) počinio teško kazneno djelo *prije dolaska na državno područje države članice ili da su nakon dolaska osuđeni za teško kazneno djelo;*

- (c) kriv za djela koja su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda kako su navedena u preambuli i člancima 1. i 2. Povelje Ujedinjenih naroda;
- (d) osoba koja predstavlja opasnost za društvo ili *nacionalnu* sigurnost .

■

- 2. Stavak 1. ■ primjenjuje se na osobe koje potiču ili na drugi način sudjeluju u izvršenju kaznenih djela ili djela navedenih u tom stavku.
- 3. *Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva može biti isključena iz prava na supsidijarnu zaštitu* ako je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva prije svog dolaska u predmetnu državu članicu počinio jedno ili više kaznenih djela izvan područja primjene *stavka 1.* točaka (a), (b) i (c), koja bi bila kažnjiva kaznom zatvora da su počinjena u dotičnoj državi članici te ako je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva napustio svoju zemlju podrijetla isključivo da bi izbjegao sankcije za ta kaznena djela.

4. *Kad tijelo odlučivanja, na temelju procjene težine kaznenih djela ili drugih djela koje je počinila dotična osoba i pojedinačne odgovornosti te osobe, uzimajući u obzir sve okolnosti u vezi s tim kaznenim djelima ili drugim djelima i položaj u kojoj se osoba nalazi, utvrdi da se primjenjuje jedan ili više relevantnih razloga za isključenje utvrđenih u stavku 1. i 2., tijelo odlučivanja isključuje tražitelja iz statusa supsidijarne zaštite bez provođenja procjene proporcionalnosti povezane sa strahom od ozbiljne nepravde.*
5. *U sklopu procjene iz stavka 4., pri provođenju postupka razmatranja u skladu sa stavkom 1. u vezi s maloljetnikom, tijelo odlučivanja uzima u obzir, među ostalim, sposobnost maloljetnika da ga se smatra kazneno odgovornim da je maloljetnik kazneno djelo počinio na državnom području države članice koja razmatra zahtjev za međunarodnu zaštitu, u skladu s nacionalnim pravom o minimalnoj dobi za kaznenu odgovornost.*

POGLAVLJE VI.
STATUS SUPSIDIJARNE ZAŠTITE

Članak 18.

Priznavanje statusa supsidijarne zaštite

Tijelo odlučivanja priznaje supsidijarnu zaštitu državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja ispunjavaju uvjete za priznavanje supsidijarne zaštite u skladu s poglavljima II. i V.

Članak 19.

Oduzimanje ■ statusa supsidijarne zaštite

1. Tijelo odlučivanja ***oduzima*** status supsidijarne zaštite državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva, ako:
 - (a) je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva prestao ispunjavati uvjete za supsidijarnu zaštitu u skladu s člankom 16.;

- (b) je taj državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva, nakon što mu je priznat status supsidijarne zaštite, trebao biti isključen ili je isključen iz prava na supsidijarnu zaštitu u skladu s člankom 17.;
- (c) je pogrešno iznošenje činjenica od strane tog državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva, uključujući korištenje krivotvorenim dokumentima *ili izostavljanje činjenica*, bilo odlučujuće za priznavanje statusa supsidijarne zaštite.

■

2. *Tijelo* odlučivanja koje je priznalo status supsidijarne zaštite mora u svakom pojedinačnom slučaju dokazati da *korisnik statusa supsidijarne zaštite* ■ više ne ispunjava uvjete za supsidijarnu zaštitu *ili da mu status supsidijarne zaštite nikad nije trebao biti priznat ili da više ne bi trebao biti korisnik statusa supsidijarne zaštite iz razloga utvrđenih u stavku 1.* ovog članka. ■ *Tijekom postupka oduzimanja primjenjuje se članak 66. Uredbe (EU) 2024/...⁺.*

■

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

POGLAVLJE VII.

SADRŽAJ PRAVA MEĐUNARODNE ZAŠTITE I OBVEZE KORISNIKA MEĐUNARODNE ZAŠTITE

Odjeljak I.

Zajedničke odredbe

Članak 20.

Opća pravila

1. **■** Ne dovodeći u pitanje prava i obveze utvrđene u Ženevskoj konvenciji, *korisnici međunarodne zaštite imaju prava i obveze utvrđene u ovom poglavlju.*
-
2. *Korisnici međunarodne zaštite imaju pristup pravima koja se pružaju u skladu s ovim poglavljem nakon što im se odobri međunarodna zaštita i sve dok imaju status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite.*

3. *Ako boravišna dozvola nije izdana korisniku međunarodne zaštite u roku od 15 dana od odobrenja međunarodne zaštite, dotična država članica poduzima privremene mjere, kao što su registracija ili izdavanje isprave, kako bi se osiguralo da korisnik ima učinkovit pristup pravima utvrđenima u ovom poglavlju, izuzev onih utvrđenih u člancima 25. i 27., dok im se ne izda boravišna dozvola u skladu s člankom 24.*
4. Pri primjeni ovog poglavlja i *ako se utvrdi da osoba ima posebne potrebe* , jer je primjerice riječ o *maloljetniku, maloljetniku bez pratnje, osobi s invaliditetom, starijoj osobi, trudnici, samohranom roditelju s maloljetnim ili odraslim uzdržavanim djetetom, žrtvi trgovanja ljudima, teško bolesnoj osobi, osobi s duševnim smetnjama ili osobi koja je bila podvrgnuta* mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima psihološkog, tjelesnog ili seksualnog nasilja, *nadležna tijela uzimaju se u obzir takve posebne potrebe* ■ .

5. Pri primjeni ovog poglavlja koje se odnose na maloljetnike, ***nadležna*** tijela u prvom redu uzimaju u obzir najbolji interes djeteta.

Članak 21.

Zaštita od prisilnog udaljenja ili vraćanja

■ Načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ***poštuje se*** u skladu s ***pravom Unije i međunarodnim pravom***.

■

Članak 22.

Informacije

Nadležna tijela korisnicima međunarodne zaštite dostavljaju informacije o pravima i obvezama koje se odnose na status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite što je prije moguće nakon odobravanja *takve zaštite. Kako je navedeno u Prilogu I., te informacije:*

- (a) pružaju se na jeziku koji korisnik razumije ili se opravdano pretpostavlja da ga razumije; i
- (b) izričito upućuju na posljedice nepoštovanja obveza predviđenih u članku 27. o kretanjima unutar Unije.

I

Članak 23.

Održavanje jedinstva obitelji

1. Nadležna tijela ***države članice koja je korisniku međunarodne zaštite odobrila međunarodnu zaštitu*** izdaju, u skladu s nacionalnim postupcima, boravišne dozvole članovima obitelji tog korisnika međunarodne zaštite koji pojedinačno ne ispunjavaju uvjete za međunarodnu zaštitu ***i koji podnose zahtjev*** za boravišnu dozvolu u ***toj državi članici, ako se stavci 3., 4. ili 5. ovog članka ne primjenjuju*** i ako je to u skladu s osobnim pravnim statusom člana obitelji.
2. Boravišna dozvola koja se izdaje u skladu s člankom 1. ***ima isti datum isteka valjanosti kao*** i boravišna dozvola koja se izdaje korisniku međunarodne zaštite te je obnovljiva ***na isto razdoblje na koje se obnavlja boravišna dozvola izdana korisniku međunarodne zaštite***. Razdoblje valjanosti boravišne dozvole koja je izdana članu obitelji ■ ne vrijedi nakon datuma isteka valjanosti boravišne dozvole korisnika međunarodne zaštite.

3. Boravišna dozvola ne izdaje se **na temelju ove Uredbe** članu obitelji **koji je** isključen ili bi bio isključen iz međunarodne zaštite prema poglavljima III. i V.
4. ***Boravišna dozvola ne izdaje se bračnom drugu ili izvanbračnom partneru u stabilnoj vezi ako postoje snažne indicije da su brak ili izvanbračna zajednica sklopljeni isključivo zato da bi dotična osoba mogla ući u dotičnu državu članicu ili u njoj boraviti.***
5. U slučajevima kada to zahtijevaju razlozi povezani s nacionalnom sigurnošću ili javnim poretkom ***u vezi s tim članom obitelji, tom se*** članu obitelji ne izdaje boravišna dozvola te se već izdane boravišne dozvole ukidaju ili ne obnavljaju.

6. Članovi obitelji kojima je u skladu sa stavkom 1. ovog članka izdana boravišna dozvola ostvaruju prava iz članaka od 25. do **32. i članaka 34. i 35.**
7. Države članice mogu ovaj članak ■ primjenjivati na druge bliske srodnike, ***uključujući braću i sestre***, koji su živjeli zajedno kao obitelj ■ prije dolaska tražitelja na područje države članice i koje ■ korisnik međunarodne zaštite uzdržava. ***Države članice mogu primijeniti ovaj članak na maloljetnika koji je u braku, pod uvjetom da je to u najboljem interesu tog maloljetnika.***

Odjeljak II.

Prava i obveze povezane s boravištem i privremenim boravkom

Članak 24.

Boravišne dozvole

1. ***Korisnici međunarodne zaštite imaju pravo na boravišnu dozvolu sve dok imaju status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite.***
2. ***Boravišna dozvola izdaje se što je prije moguće nakon priznavanja statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite, a najkasnije 90 dana od datuma obavijesti o odluci o odobravanju međunarodne zaštite, na jedinstvenom obrascu kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 1030/2002.***
3. ***Boravišna dozvola izdaje se besplatno ili uz naknadu koja ne prekoračuje iznos naknade koji državljani predmetne države članice plaćaju za izdavanje osobnih iskaznica.***
4. Boravišna dozvola ***ima početno razdoblje valjanosti od najmanje tri godine za korisnike statusa izbjeglice i najmanje jednu godinu za korisnike statusa supsidijarne zaštite.***

Po isteku se boravišne dozvole obnavljaju na najmanje tri godine za korisnike statusa izbjeglice i na najmanje dvije godine za korisnike statusa supsidijarne zaštite.

Obnavljanje boravišnih dozvola organizira se na način da se osigura kontinuitet razdoblja dopuštenog boravišta, bez prekida između razdoblja obuhvaćenog dozvolom kojoj istječe valjanost i razdoblja obnovljene dozvole, pod uvjetom da korisnik međunarodne zaštite postupa u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom kojim su predviđene administrativne formalnosti za obnovu.

5. Nadležna tijela mogu opozvati ili odbiti obnoviti boravišnu dozvolu samo ako *su oduzela* status izbjeglice ■ u skladu s člankom 14. *ili* status supsidijarne zaštite u skladu s člankom 19. ■

Članak 25.

Putna isprava

1. ***Osim ako opravdani razlozi povezani s nacionalnom sigurnošću ili javnim poretkom u vezi s korisnikom statusa izbjeglice ne zahtijevaju drukčije***, nadležna tijela izdaju putne isprave korisnicima statusa izbjeglice u obliku utvrđenom u Prilogu Ženevskoj konvenciji koje ispunjavaju minimalne standarde za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke navedene u Uredbi (EZ) br. 2252/2004. Takve putne isprave valjane ***su dulje*** od jedne godine.
2. ***Osim ako opravdani razlozi povezani s nacionalnom sigurnošću ili javnim poretkom u vezi s dotičnom osobom ne zahtijevaju drukčije***, nadležna tijela korisnicima statusa supsidijarne zaštite koji ne mogu pribaviti ili ***obnoviti*** državnu putovnicu izdaju putne isprave koje ispunjavaju minimalne standarde za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke navedene u Uredbi (EZ) br. 2252/2004. Takve ***putne*** isprave ***valjane su dulje*** od jedne godine.

3. *Pri izvršavanju svojih obveza na temelju stavaka 1. i 2. ovog članka, nadležna tijela država članica koje ne sudjeluju u schengenskoj pravnoj stečevini izdaju korisnicima statusa izbjeglice putne isprave u obliku utvrđenom u Prilogu Ženevskoj konvenciji koje ispunjavaju minimalne standarde za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke navedene u Uredbi (EZ) br. 2252/2004, uzimajući u obzir specifikacije Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo, posebno one utvrđene u Dokumentu 9303 o strojno čitljivim putnim ispravama.*

Pri izvršavanju svojih obveza na temelju stavka 1. i 2. ovog članka, nadležna tijela država članica koje ne sudjeluju u schengenskoj pravnoj stečevini izdaju korisnicima statusa supsidijarne zaštite koji ne mogu pribaviti ili obnoviti nacionalnu putovnicu putne isprave koje ispunjavaju minimalne standarde za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke jednakovrijedne onima navedenima u Uredbi (EZ) br. 2252/2004, uzimajući u obzir specifikacije Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo, posebno one utvrđene u Dokumentu 9303 o strojno čitljivim putnim ispravama.

Članak 26.

Sloboda kretanja unutar države članice

Korisnici međunarodne zaštite imaju pravo na slobodno kretanje unutar državnog područja države članice koja im je odobrila međunarodnu zaštitu, uključujući pravo na odabir mjesta boravišta na tom području, pod istim uvjetima i ograničenjima koja se primjenjuju na državljane trećih zemalja koji zakonito borave na tom teritoriju i *općenito se nalaze u istim okolnostima*.

I

Članak 27.

Kretanje unutar Unije

Korisnici međunarodne zaštite nemaju pravo na boravak u državama članicama različitima od države članice koja im je odobrila *međunarodnu zaštitu*. To ne dovodi u pitanje njihovo pravo:

- (a) da podnesu zahtjev za boravak u drugoj državi članici te da im on bude dozvoljen *u skladu s nacionalnim pravom te države članice ili* u skladu s relevantnim odredbama *prava* Unije *ili međunarodnih sporazuma*;
- (b) na slobodno kretanje u skladu s uvjetima iz članka 21. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma.

Odjeljak III.
Prava povezana s integracijom

Članak 28.
Pristup zapošljavanju

1. Korisnici međunarodne zaštite imaju pravo zaposliti se ili samostalno obavljati djelatnosti pod uvjetima koji se općenito primjenjuju na predmetnu struku ili javnu službu, neposredno nakon što im se odobri zaštita.
2. Prema korisnicima međunarodne zaštite postupa se jednako kao prema državljanima države članice koja im je odobrila *međunarodnu zaštitu* u pogledu:
 - (a) *uvjeta zapošljavanja, uključujući najnižu dob za zaposlenje, i* radnih uvjeta, uključujući plaću i otkaz, radno vrijeme, dopust i praznike, kao i zdravstvene i sigurnosne zahtjeve na radnome mjestu;
 - (b) slobode udruživanja, povezivanja i članstva u organizaciji koja predstavlja radnike ili poslodavce ili u bilo kojoj strukovnoj organizaciji, uključujući *prava i* povlastice koje pružaju te organizacije;

- (c) obrazovnih mogućnosti odraslih osoba povezanih sa zapošljavanjem, strukovnog osposobljavanja, uključujući tečajeve za stručno usavršavanje i stjecanje praktičnog radnog iskustva na radnome mjestu;
 - (d) usluga **informiranja i savjetovanja** koje nude zavodi za zapošljavanje.
3. Nadležna tijela, prema potrebi, olakšavaju puni pristup aktivnostima iz stavka 2. točaka (c) i (d).

Članak 29.

Pristup obrazovanju

1. U ***pogledu pristupa obrazovnom sustavu***, prema maloljetnicima kojima je odobrena međunarodna zaštita ***postupa se jednako kao prema državljanima*** države članice koja im je odobrila ***međunarodnu zaštitu***.

Prema korisnicima međunarodne zaštite nastavlja se postupati jednako kao i prema državljanima države članice koja im je odobrila međunarodnu zaštitu do završetka srednjoškolskog obrazovanja, bez obzira na to jesu li korisnici postali punoljetni.

2. U ***pogledu pristupa*** općem obrazovnom sustavu, daljnjem osposobljavanju ili prekvalifikaciji, prema odraslim osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita ***postupa se jednako kao prema državljanima države članice koja im je odobrila međunarodnu zaštitu*** .

Neovisno o prvom podstavku, nadležna tijela odraslim osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita mogu uskratiti bespovratna sredstva i zajmove, ako je ta mogućnost predviđena nacionalnim pravom.

Članak 30.

Pristup postupcima priznavanja kvalifikacija i potvrde vještina

1. U pogledu postojećih postupaka za priznavanje stranih diploma, svjedodžbi i drugih dokaza o formalnim kvalifikacijama, prema korisnicima međunarodne zaštite postupa se jednako kao prema državljanima države članice koja im je odobrila međunarodnu zaštitu.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 2. i članak 3. stavak 3. Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁰, nadležna tijela omogućuju puni pristup postupcima iz stavka 1. ovog članka korisnicima međunarodne zaštite koji ne mogu podnijeti dokumentirane dokaze o svojim kvalifikacijama.
3. U pogledu pristupa odgovarajućim sustavima za procjenu, potvrdu i priznavanje ***njihovih prethodnih ishoda*** učenja i prethodnog iskustva, prema korisnicima međunarodne zaštite postupa se jednako kao prema državljanima države članice koja im je odobrila ***međunarodnu zaštitu***.

I

²⁰ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22).

Članak 31.

Socijalna sigurnost i socijalna pomoć

1. U pogledu ***socijalne sigurnosti i*** socijalne pomoći, prema korisnicima međunarodne zaštite postupa se jednako kao prema državljanima države članice koja im je odobrila ***međunarodnu zaštitu***.

Pristup određenim oblicima socijalne pomoći navedenima u nacionalnom pravu može se uvjetovati stvarnim sudjelovanjem korisnika međunarodne zaštite u mjerama integracije, ***ako je sudjelovanje u tim mjerama obvezno i pod uvjetom da su one dostupne i besplatne***.

2. *Neovisno o stavku 1., osiguravanje jednakog postupanja u pogledu socijalne pomoći može se, za korisnike statusa supsidijarne zaštite, ograničiti na osnovne povlastice ako je ta mogućnost predviđena nacionalnim pravom.*

Osnovne povlastice uključuju barem sljedeće:

- (a) potporu minimalnom dohotku;*
- (b) pomoć u slučaju bolesti ili trudnoće;*
- (c) roditeljske naknade, uključujući pomoć za skrb o djeci; i*
- (d) naknade za stanovanje, ako se te naknade isplaćuju državljanima dotične države članice na temelju nacionalnog prava.*

Članak 32.

Zdravstvena zaštita

1. Korisnici međunarodne zaštite imaju pristup zdravstvenoj zaštiti pod istim uvjetima prihvatljivosti kao i državljani države članice koja im je odobrila **međunarodnu zaštitu**.
2. Korisnicima međunarodne zaštite s posebnim potrebama, kao što su trudnice, **osobe s invaliditetom**, osobe koje su bile podvrgnute mučenju, silovanju ili drugom obliku teškog psihološkog, tjelesnog ili seksualnog nasilja ili maloljetnici koji su bili žrtve bilo kojeg oblika zlostavljanja, zanemarivanja, iskorištavanja, mučenja ili okrutnog, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja ili žrtve oružanog sukoba, pruža se odgovarajuća zdravstvena zaštita, uključujući, kada je to potrebno, liječenje duševnih poremećaja, pod jednakim uvjetima koji se primjenjuju na državljane države članice koja im je odobrila međunarodnu zaštitu.

Članak 33.

Maloljetnici bez pratnje

1. Nadležna tijela poduzimaju potrebne mjere, na temelju nacionalnog prava, da **imenuju** **■ skrbnika** što je prije moguće nakon odobravanja međunarodne zaštite u pogledu maloljetnika bez pratnje **■** .

Nadležna tijela mogu istu osobu određenu za zastupnika u skladu s člankom 23. stavkom 2. točkom (b) Uredbe (EU) 2024/... ⁺ ili u skladu s člankom 27. stavkom 1. točkom (b) Direktive (EU) 2024/... ⁺⁺ zadržati da djeluje kao skrbnik, bez potrebe da se ona službeno imenuje.

Zastupnici iz članka 23. stavka 2. točke (b) Uredbe (EU) 2024/... ⁺ ili iz članka 27. stavka 1. točke (b) Direktive (EU) 2024/.. ⁺⁺ ostaju odgovorni za maloljetnika bez pratnje sve do imenovanja skrbnika.

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Direktive iz dokumenta PE-CONS br.69/23 (2016/0222(COD)).

Organizacije ili fizičke osobe čiji su interesi u sukobu ili bi mogli biti u sukobu s interesima maloljetnika bez pratnje ne ispunjavaju uvjete za imenovanje skrbnikom tog maloljetnika.

Ako se udruga imenuje kao skrbnik određuje, što je prije moguće, **fizičku** osobu koja će obavljati dužnosti skrbnika u pogledu maloljetnika bez pratnje u skladu s ovom Uredbom.

2. ***Za potrebe ove Uredbe, kako bi se zaštitili najbolji interesi djeteta i opća dobrobit maloljetnika bez pratnje, skrbnik*** ■ :

- (a)*** osigurava da maloljetnik bez pratnje ima pristup svim pravima koja proizlaze iz ove Uredbe;
- (b)*** pruža pomoć i, prema potrebi, zastupa maloljetnika bez pratnje u slučaju da je maloljetniku bez pratnje oduzet status izbjeglice ili status supsidijarne zaštite; i

(c) po potrebi, pruža pomoć u traganju za obitelji, kako je predviđeno u stavku 7.

Skrbnici:

(a) moraju biti stručni te, uz inicijalno osposobljavanje, kontinuirano se odgovarajuće osposobljavati u vezi s pravima i potrebama maloljetnika bez pratnje, među ostalim o svim primjenjivim standardima zaštite djece;

(b) moraju poštovati pravila o povjerljivosti utvrđena nacionalnim pravom u vezi sa svim informacijama koje dobiju tijekom obavljanja svojeg posla;

(c) ne smiju u kaznenoj evidenciji imati zabilježena kaznena djela povezana s djecom ili kaznena djela koja ozbiljno dovode u pitanje njihovu sposobnosti da preuzmu odgovornost u pogledu djece.

3. Nadležna tijela imenuju svakog skrbnika da zastupa razmjernan i dostatno ograničen broj maloljetnika bez pratnje kako bi se osiguralo da skrbnik može djelotvorno obavljati svoje zadaće i da maloljetnik bez pratnje ima učinkovit pristup svojim pravima i povlasticama.

4. *Države članice, u skladu s nacionalnim pravom, osiguravaju da postoje subjekti, uključujući pravosudna tijela, ili osobe koji su odgovorni za nadzor i praćenje skrbnika na trajnoj osnovi kako bi se osiguralo da skrbnici svoje zadaće obavljaju na zadovoljavajući način.*

Subjekti i osobe iz prvog podstavka preispituju rad skrbnika, posebno ako postoje naznake da skrbnici ne obavljaju svoje zadaće na zadovoljavajući način. Takvi subjekti i osobe bez odgode razmatraju sve pritužbe koje maloljetnici bez pratnje podnesu protiv svojih skrbnika.

Ako je to potrebno, nadležna tijela zamjenjuju osobu koja djeluje kao skrbnik, posebno ako smatraju da ta osoba ne obavlja svoje zadaće na odgovarajući način.

Nadležna tijela moraju objasniti maloljetnicima bez pratnje, na način koji je primjeren njihovoj dobi i kojim se osigurava da maloljetnici to razumiju, na koji način mogu povjerljivo i sigurno podnijeti pritužbu na svoje skrbnike.

5. ***Uzimajući u obzir najbolje interese djeteta, nadležna tijela maloljetnike bez pratnje smještaju:***

- (a) kod odraslog srodnika;
- (b) kod udomitelja;
- (c) u centre specijalizirane za smještaj maloljetnih osoba; ili
- (d) u drugi smještaj primjeren maloljetnicima.

Pri tome se uzimaju u obzir želje maloljetnika bez pratnje u skladu s njihovom dobi i stupnju zrelosti.

6. Koliko god je to moguće, braću i sestre drži se zajedno, uzimajući u obzir najbolje interese maloljetnika bez pratnje i posebno njihovu dob i njihov stupanj zrelosti. Promjene mjesta boravišta maloljetnika bez pratnje moraju biti svedene na što manju mjeru.
7. *Ako je traženje članova obitelji maloljetnika bez pratnje započelo prije nego što je tom maloljetniku* odobrena međunarodna zaštita, ono se nastavlja nakon odobravanja međunarodne zaštite. *Ako traženje članova obitelji* još nije započelo, ■ s njime se započinje što je prije moguće nakon priznavanja statusa izbjeglice ili statusa supsidijarne zaštite, *pod uvjetom da je to u najboljem interesu* maloljetnika.

■ Ako je maloljetniku ili njegovim bliskim srodnicima, posebno ako su ostali u zemlji podrijetla, ugrožen život ili integritet potrebno je pobrinuti se da se osigura povjerljivo prikupljanje, obrada i dijeljenje informacija koje se odnose na te osobe, *kako se ne bi ugrozila njihova sigurnost.*

Članak 34.
Pristup smještaju

1. Korisnici međunarodne zaštite imaju pristup smještaju pod uvjetima koji su barem jednaki onima koji se primjenjuju na državljane trećih zemalja koji zakonito borave na državnom području države članice ***koja im je odobrila međunarodnu zaštitu i općenito se nalaze u istim okolnostima.***
2. Nacionalnim praksama raspršivanja korisnika međunarodne zaštite ***osigurava se*** da se s korisnicima međunarodne zaštite ***postupa jednako osim ako različito postupanje nije objektivno opravdano. Takvim nacionalnim praksama*** osiguravaju se jednake mogućnosti u pogledu pristupa smještaju.

Članak 35.

Pristup mjerama integracije

1. Kako bi se *potaknula i* olakšala *njihova* integracija ■ u društvo *države članice koja im je odobrila međunarodnu zaštitu*, korisnici međunarodne zaštite imaju pristup mjerama integracije koje pružaju *ili olakšavaju države članice, a kojima se vodi računa o konkretnim potrebama i koje nadležna tijela smatraju primjerenima*, posebno tečajevima jezika, građanskom odgoju, programima integracije i strukovnom osposobljavanju ■ .
2. *Korisnici međunarodne zaštite moraju sudjelovati u mjerama integracije ako je sudjelovanje u tim mjerama obvezno u državi članici koja im je odobrila međunarodnu zaštitu. Te mjere integracije moraju biti pristupačne i besplatne.*

3. *Odstupajući od stavka 2. ovog članka i ne dovodeći u pitanje članak 31. stavak 1. drugi podstavak, države članice mogu odrediti pristojbu za pojedine obvezne mjere integracije ako korisnik međunarodne zaštite ima dostatna sredstva i ako te pristojbe korisniku međunarodne zaštite ne predstavljaju pretjerano financijsko opterećenje.*
4. *Nadležna tijela ne smiju primjenjivati sankcije na korisnike međunarodne zaštite koji ne mogu sudjelovati u mjerama integracije zbog okolnosti koje su izvan njihove kontrole.*

Članak 36.

Repatrijacija

Korisnicima međunarodne zaštite koji su izrazili želju za repatrijacijom *može* se pružiti pomoć.

POGLAVLJE III.
ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Članak 37.
Suradnja

Za potrebe ove Uredbe svaka država članica imenuje nacionalnu kontaktnu točku te priopćuje njezinu adresu Komisiji. Komisija te informacije priopćuje drugim državama članicama.

Države članice u suradnji s Komisijom poduzimaju sve odgovarajuće mjere za uspostavu izravne suradnje i razmjenu informacija među nadležnim državnim tijelima.

Članak 38.
Osoblje

Tijela i druge organizacije koje primjenjuju ovu Uredbu prošli su ili prolaze potrebno osposobljavanje te su obvezani načelom povjerljivosti ▯ u pogledu svih *osobnih* informacija koje prikupe tijekom *obavljanja svojih dužnosti , kako je utvrđeno u nacionalnom pravu.*

POGLAVLJE X.
ZAVRŠNE ODREDBE

I

Članak 39.
Praćenje i evaluacija

Do... [dvije godine od datuma *početka primjene* ove Uredbe] i svakih pet godina nakon toga, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe u državama članicama te, prema potrebi, predlaže potrebne izmjene.

Najkasnije devet mjeseci prije isteka relevantnog roka iz prvog stavka države članice prosljeđuju Komisiji sve informacije prikladne za pripremu izvješća iz tog stavka.

Članak 40.
Izmjena Direktive 2003/109/EZ

Direktiva 2003/109/EZ mijenja se kako slijedi:

1. u članku 4. stavku 2. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U pogledu osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, razdoblje od datuma podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu na temelju kojeg je ta međunarodna zaštita odobrena do datuma odobravanja boravišne dozvole iz članka 24. Uredbe (EU) 2024/...⁺ uzima se u obzir pri izračunu razdoblja iz stavka 1.

**** Uredbe (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća od ... o standardima za kvalifikaciju državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao korisnika međunarodne zaštite, za jedinstveni status za izbjeglice ili za osobe koje ispunjavaju uvjete za supsidijarnu zaštitu i za sadržaj odobrene zaštite, o izmjeni Direktive Vijeća 2003/109/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2011/95/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L, ..., ELI: ...).”;***

⁺ SL: molimo umetnuti u tekst broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)).

2. u članku 4. umeće se sljedeći stavak:

„3.a Ako se korisnika međunarodne zaštite zatekne u državi članici različitoj od one koja mu je odobrila međunarodnu zaštitu, u kojoj nema pravo privremenog boravka ili boravišta u skladu s relevantnim nacionalnim pravom, pravom Unije *ili međunarodnim pravom*, pri računanju razdoblja iz stavka 1. ne uzima se u obzir razdoblje zakonitog boravka *u državi članici koja mu je odobrila međunarodnu zaštitu* prije te situacije. ■

Odstupajući od prvog podstavka, a posebno ako korisnik međunarodne zaštite dokaže da su razlozi za privremeni boravak ili boravište korisnika na koji nema pravo bili uvjetovani okolnostima izvan kontrole tog korisnika, države članice mogu u skladu sa svojim nacionalnim pravom omogućiti da se računanje razdoblja iz stavka 1. ne prekida.”;

3. u članku 26. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim **■** :

■

„Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s **■** ovom Direktivom najkasnije do 23. siječnja 2006. **Države članice donose zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 4. stavkom 2. trećim podstavkom i stavkom 3.a do ... [datum početka primjene ove Uredbe]. **■** One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.**”.

Članak 41.

Stavljanje izvan snage

Direktiva 2011/95/EU stavlja se izvan snage s učinkom od ... /datum početka primjene ove Uredbe]. Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga **II**.

U mjeri u kojoj je Direktiva Vijeća 2004/83/EZ²¹ i dalje obvezujuća za države članice koje nisu obvezane Direktivom 2011/95/EU, Direktiva 2004/83/EZ stavlja se izvan snage s učinkom od datuma kada su te države članice obvezane ovom Uredbom. Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu.

²¹ Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljanina treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite (SL L 304, 30.9.2004., str. 12.).

Članak 42.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova se Uredba primjenjuje od ... [prvog dana dvadeset petog mjeseca nakon njezina stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednica

Predsjednik/Predsjednica

PRILOG I.

INFORMACIJE KOJE TREBA PRUŽITI KORISNICIMA MEĐUNARODNE ZAŠTITE

Što je prije moguće nakon odobravanja međunarodne zaštite, korisnicima međunarodne zaštite pružaju se barem sljedeće informacije u pogledu prava i obveza povezanih s njihovim statusom izbjeglice ili statusom supsidijarne zaštite. Informacije prema potrebi mogu pružati različita tijela, pružatelji usluga ili relevantne kontaktne točke.

I. Informacije o pravima i obvezama povezanim s boravištem i privremenim boravkom:

(a) pravo na boravišnu dozvolu za korisnike međunarodne zaštite (članak 24.):

- *kako i gdje podnijeti zahtjev za boravišnu dozvolu i informacije o nadležnom tijelu ili relevantnoj kontaktnoj točki;*

(b) pravo na boravišnu dozvolu za članove obitelji korisnika međunarodne zaštite (članak 23.):

- kako i gdje podnijeti zahtjev za boravišnu dozvolu i informacije o nadležnom tijelu ili relevantnoj kontaktnoj točki;*
- informacije o pravima koja mogu ostvariti članovi obitelji kojima je izdana boravišna dozvola;*

(c) pravo na traženje putne isprave (članak 25.):

- kako i gdje podnijeti zahtjev za putnu ispravu i informacije o nadležnom tijelu ili relevantnoj kontaktnoj točki;*

(d) pravo na slobodu kretanja unutar države članice i moguća ograničenja tog kretanja (članak 26.):

- ako je primjenjivo, zahtjev za zasnivanje boravišta ili registraciju u određenoj općini te informacije o nadležnom tijelu ili relevantnoj kontaktnoj točki;*

(e) pravo na slobodu kretanja unutar Unije (članak 27.):

- obveza boravka u državi članici koja je odobrila međunarodnu zaštitu;*
- pravo na kretanje unutar schengenskog područja i uvjeti za ostvarivanje takvog prava kako je navedeno u članku 21. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te pravo na podnošenje zahtjeva i pravo na boravak u drugoj državi članici u skladu s nacionalnim pravom te države članice ili u skladu s relevantnim odredbama prava Unije ili međunarodnih sporazuma;*
- moguće sankcije u pogledu izračuna godina u skladu s Direktivom 2003/109/EZ i postupkom ponovnog prihvata na temelju Uredbe (EU) 2024/...⁺ ako korisnik međunarodne zaštite ne poštuje relevantna pravila i prekorači trajanje dopuštenog boravka bez dozvole, čime se krši Konvencija o provedbi Schengenskog sporazuma, ili privremeno boravi ili ima boravište u drugoj državi članici bez dozvole.*

⁺ SL: molimo u tekst umetnuti broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

II. Informacije o pravima povezanim s integracijom:

(a) pravo na pristup zapošljavanju (članak 28.):

- *administrativni zahtjevi za pristup zapošljavanju ili samostalno obavljanje djelatnosti;*
- *ako je primjenjivo, ograničenja povezana sa zapošljavanjem u javnoj službi;*
- *relevantna podružnica zavoda za zapošljavanje ili kontaktna točka za dodatne informacije;*

(b) pravo maloljetnika na pristup obrazovanju (članak 29. stavak 1.)

- *minimalna dob za obvezno školovanje;*
- *ako je primjenjivo, administrativni zahtjevi za pristup obrazovnom sustavu;*

(c) pravo odraslih osoba na pristup općem obrazovnom sustavu (članak 29. stavak 2.):

- *zahtjevi, uključujući administrativne zahtjeve, za pristup općem obrazovnom sustavu;*

- (d) *pravo na pristup postupcima priznavanja kvalifikacija i potvrde vještina (članak 30.):*
- *nadležna nacionalna tijela ili relevantne kontaktne točke za pružanje informacija o reguliranim profesijama koje se mogu obavljati tek nakon službenog priznavanja kvalifikacija i administrativni postupci koje treba provesti za takvo priznavanje;*
- (e) *informacije o odgovarajućim programima za procjenu, potvrdu i priznavanje prethodnih ishoda učenja i prethodnog iskustva (članak 30. stavak 3.):*
- *ako je primjenjivo, informacije o takvim programima i relevantnoj kontaktnoj točki za dodatne informacije;*
- (f) *pravo na jednako postupanje kao prema državljanima u pogledu socijalne sigurnosti (članak 31.)*
- *relevantna kontaktna točka za dodatne informacije;*

(g) pravo na socijalnu pomoć (članak 31.):

- *ako je primjenjivo, popis povlastica koje se ne pružaju korisnicima supsidijarne zaštite;*
- *relevantna kontaktna točka za dodatne informacije;*

(h) pravo na zdravstvenu zaštitu pod istim uvjetima prihvatljivosti kao i za državljane (članak 32.):

- *opće informacije o uvjetima za pristup zdravstvenoj zaštiti;*
- *ako je primjenjivo, kontaktna točka za usluge dostupne žrtvama zlostavljanja, iskorištavanja, mučenja ili okrutnog, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja;*

(i) pravo pristupa smještaju pod jednakim uvjetima koji se primjenjuju na državljane trećih zemalja koji zakonito borave u predmetnoj državi članici (članak 34.):

- *ako je primjenjivo, osnovne informacije o dostupnim programima socijalnog stanovanja;*

- *ako je primjenjivo, zahtjevi u pogledu boravka u okviru praksi raspršivanja korisnika;*

- *nadležno tijelo ili relevantna kontaktna točka za dodatne informacije;*

(j) pravo na pristup mjerama integracije koje se smatraju primjerenima, podložno obveznom sudjelovanju, ako je primjenjivo (članak 35.):

- *ako je primjenjivo, informacije o obveznim mjerama integracije;*
- *relevantna kontaktna točka za dodatne informacije.*

III. Informacije o posebnim pravima maloljetnika bez pratnje (članak 33.):

- *informacije o pravu na skrbnika i dužnostima skrbnika;*
- *detaljne informacije o podnošenju pritužbe na skrbnika.*

PRILOG II.

Korelacijska tablica

Direktiva 2011/95/EU	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. točka (a)	Članak 3. točka 3.
Članak 2. točka (b)	Članak 3. točka 4.
Članak 2. točka (c)	-
Članak 2. točka (d)	Članak 3. točka 5.
Članak 2. točka (e)	Članak 3. točka 1.
Članak 2. točka (f)	Članak 3. točka 6.

Članak 2. točka (g)	Članak 3. točka 2.
Članak 2. točka (h)	Članak 3. točka 7.
Članak 2. točka (i)	Članak 3. točka 8.
Članak 2. točka (j) uvodna formulacija	Članak 3. točka 9. uvodna formulacija
Članak 2. točka (j) prva alineja	Članak 3. točka 9. podtočka (a)
Članak 2. točka (j) druga alineja	Članak 3. točka 9. podtočka (b)
Članak 2. točka (j) treća alineja	Članak 3. točka 9. podtočka (c)
Članak 2. točka (k)	Članak 3. točka 10.
Članak 2. stavak 1.	Članak 3. točka 11.
Članak 2. točka (m)	Članak 3. točka 12.

Članak 2. točka (n)	Članak 3. točka 13.
-	Članak 3. točke 14., 15., 16., 17. i 18.
Članak 3.	-
-	-
Članak 4. stavci 1. i 2.	Članak 4. stavci 1. i 2.
-	Članak 4. stavak 3.
Članak 4. stavak 3. točke od (a) do (e)	- ¹
Članak 4. stavci 4. i 5.	Članak 4. stavci 4. i 5.
Članak 5.	Članak 5.

¹ Vidi članak 33. stavak 2. Uredbe (EU) 2024/... [SL: unijeti u tekst broj Uredbe iz dokumenta PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD))].

Članak 6.	Članak 6.
Članak 7.	Članak 7.
Članak 8. stavak 1.	Članak 8. stavak 1.
-	Članak 8. stavci 2. i 3.
Članak 8. stavak 2.	Članak 8. stavak 4.
-	Članak 8. stavci 5. i 6.
Članak 9.	Članak 9.
Članak 10. stavci 1. i 2.	Članak 10. stavci 1. i 2.
-	Članak 10. stavak 3.
Članak 11. stavak 1.	Članak 11. stavak 1. prvi podstavak

Članak 11. stavak 2.	Članak 11. stavak 2. točke (a) i (b)
-	-
Članak 11. stavak 3.	-
Članak 12. stavak 1.	Članak 12. stavak 1.
Članak 12. stavak 2. točke (a), (b) i (c)	Članak 12. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
Članak 12. stavak 3.	Članak 12. stavak 3.
-	Članak 12. stavci 4. i 5.
Članak 13.	Članak 13.
Članak 14. stavak 1.	Članak 14. stavak 1. točka (a)

Članak 14. stavak 2.	Članak 14. stavak 4.
Članak 14. stavak 3. točka (a)	Članak 14. stavak 1. točka (b)
Članak 14. stavak 3. točka (b)	Članak 14. stavak 1. točka (c)
Članak 14. stavak 4. točka (a)	Članak 14. stavak 1. točka (d)
Članak 14. stavak 4. točka (b)	Članak 14. stavak 1. točka (e)
-	-
Članak 14. stavak 5.	Članak 14. stavak 2.
Članak 14. stavak 6.	Članak 14. stavak 3.
-	Članak 14. stavak 4.

Članak 15.	Članak 15.
Članak 16. stavak 1.	Članak 16. stavak 1.
Članak 16. stavak 2.	Članak 16. stavak 2. točke (a) i (b)
Članak 16. stavak 3.	Članak 16. stavak 3.
Članak 17. stavak 1. točke (a), (b), (c) i (d)	Članak 17. stavak 1. točke (a), (b), (c) i (d)
Članak 17. stavak 2.	Članak 17. stavak 2.
Članak 17. stavak 3.	Članak 17. stavak 3.
	Članak 17. stavci 4. i 5.
Članak 18.	Članak 18.

Članak 19. stavak 1.	Članak 19. stavak 1. točka (a)
Članak 19. stavak 2.	Članak 19. stavak 1. točka (b)
Članak 19. stavak 3. točka (a)	Članak 19. stavak 1. točka (b)
Članak 19. stavak 3. točka (b)	Članak 19. stavak 1. točka (c)
-	-
Članak 19. stavak 4.	Članak 19. stavak 2.
-	-
Članak 21.	Članak 21.
Članak 20. stavak 1.	Članak 20. stavak 1.
Članak 22.	Članak 20. stavak 2.

Članak 20. stavak 3.	Članak 20. stavak 4.
Članak 20. stavak 4.	Članak 20. stavak 4.
Članak 20. stavak 5.	Članak 20. stavak 5.
Članak 21. stavak 1.	Članak 21.
Članak 21. stavak 2.	-
Članak 21. stavak 3.	-
Članak 22.	Članak 22.
Članak 23. stavak 1.	-

Članak 23. stavak 2.	Članak 23. stavci 1. i 4.
-	Članak 23. stavak 2.
Članak 23. stavak 3.	Članak 23. stavak 3.
Članak 23. stavak 4.	Članak 23. stavak 5.
Članak 23. stavak 5.	Članak 23. stavak 7.
Članak 24. stavak 1. prvi podstavak	Članak 24. stavak 2.
Članak 24. stavak 2.	Članak 26. stavak 4. drugi podstavak
Članak 25.	Članak 25.

Članak 26. stavak 1.	Članak 28. stavak 1.
Članak 26. stavak 2.	Članak 28. stavak 2. točke (c) i (d)
Članak 26. stavak 3.	Članak 28. stavak 3.
Članak 26. stavak 4.	Članak 31.
Članak 27.	Članak 29.
Članak 28. stavci 1. i 2.	Članak 30. stavci 1. i 2.
-	Članak 30. stavak 3.
Članak 29. stavak 1.	Članak 31. stavak 1. prvi podstavak
-	Članak 31. stavak 1. drugi podstavak
Članak 29. stavak 2.	Članak 31. stavak 2.

Članak 30.	Članak 32.
Članak 31. stavak 1.	Članak 33. stavak 1. prvi podstavak
-	Članak 33. stavak 1. drugi podstavak
Članak 31. stavci 2., 3.,4., 5. i 6.	Članak 33. stavci 2., 3.,4., 5., 6. i 7.
Članak 32.	Članak 34.
Članak 33.	Članak 26.
Članak 34.	Članak 35. stavak 1.
-	Članak 35. stavak 2.

Članak 35.	Članak 36.
Članak 36.	Članak 37.
Članak 37.	Članak 38.
Članak 38.	Članak 39.
Članak 39.	-
-	Članak 40.
Članak 40.	Članak 41.
Članak 41.	Članak 42.
Članak 42.	-
